

ఆంధ్రప్రదేశ్

309520

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

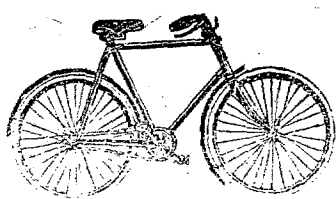
చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ జూలై నెల 29 వ తేదీ గురువారము

No 103

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస బహుళ తృతీయ ౩.

సంచిక ౧౦౩

బైసికల్స్ అమ్మిరకములు మావద్ద చౌకగా దొరకును. వాటి సామానులు:— టైర్లు, ట్యూబులు, మొదలైనవన్నియు మావద్ద మిక్కిలి సరసము గనుక వెంటనే వామముడు. గ్రామోభానులు కావలసినవారు మమ్ము విచారించుడు.

చెన్నపట్నం నుండి ఎప్పుడు ఏ వస్తువు కావలసినను మాకు వ్రాయుడు. వెంటనే పంపెదము.

మదరాస్ ప్టార్సు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ,
15 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ప్రశస్తమైన కలప వచ్చియున్నది

వలయువానికి యిదియే మంచితరుణము.
తక్కువధరలకు కొద్దికాలము మాత్రమే
విక్రయించబడును.

మావద్దకు ఇప్పుడే బర్మాదేశమునుండి నాణ్యమయిన టేకుకలప, సింగడేబాతికలప మర్రిగ్ని ఎండ్ అనుపేరుగల యెర్ర కర్ర మొదలుగాగలిది అనేక ప్రజాభివృద్ధిగా, అనగా పలకలు రవునకర్రలు, -వాసములు, డాబా కమ్ములున్న, కిటికీలు ద్వారములు మొదలగువానికి వుపయోగించు కమ్ములున్న, సంభముల దూలములు, తినాబీరు వుపయోగించు పలకలును బంగాళా వెంపును బిళ్ళ వెంపును గూడ నేయుటకు వుపయోగించి రీపడ బద్దలును విస్తారముగా కమ్ముచేత స్థలము భారీ చేయుటకు గాను కొద్దిరోజులుమాత్రము చవుకగా విక్రయించుచున్నాము. ధరలు తెలియగోరువారు ఇట్లు వ్రాయవలెదు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంప్రాక్టర్స్, కల్పవర్తకులు, కాకినాడ.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి కల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10 0.

మా తామర తైలము ఒక్క-డిబ్బీ ను నాలుగు అంశాలకు కొని నాలుగు రైడు సారులు రావడము దల తామర తైలమును నాలుగు రైడుల నుండి తీసివేసి మిగిలిన తైలమును మాత్రము వాడుకగా వుపయోగించుట మంచిది.

ఈ తైలమును ఒక సారి వాడిన సుఖకరమైనది. దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము కలు పెట్టదు. అమృతాంజనము డిఫా, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

నాగరపు వస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచే వేన వేలు

దియ్యబడిన పతకము.

యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

పత్రియింట నుండ దగినది.

వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.

నకలుమందులవలన మోసముగలుగును

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, పార్శ్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, వుండ్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిది.

చక్కని డబ్బీతో నహా

సీసా ౧కి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు.

అమృతాంజనము డిఫా, 6

౧౦౯, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు జొంఛాయి.

త. ౬ తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మదరాసు.

క స్తూ రి.

జనబద్ధములకు, కలరాకు, సందికి, జ్వాలింజి, కోగమాలకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు ఘృత్తికి కస్తూరి యావడొగమైన ఘండని వర్షిలై పోలియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న త్రియమగుటచేతను సవనర సమయములందు వొర కుట దుస్తరము. మా డిబోయందలి కస్తూరి యం దిరర వదార్థము తేవియును తేర్చబడవు. ఇంతిరకు మాతావునుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసి యున్నది. కొనిని వారొకసారి పరీక్షించిన విజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలిత కస్తూరి గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

దంత చూరము

కస్త్రి 1-4 వెల రూ. 0 2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతచూరము తో పండ్లు తోముటకు లవంగగిట్టుగట్టివేడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించువండును. నోట దుగ్ధంధము తొలగిండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యము X వాడుటకు దొయున్నది.

సుఖభోగి మాత్రము.

20 మూత్రముల కట్టి 1-కి వెల రూ. 1-0-0.

కొయ్య సవాపేమములను ఈమాత్రము బాగుగపరిశీయించు కిటికి తినుచు పుంకవడినవోట తెలమును రాయవలయును ఇంతిక్తునికి మేహకారక జాద్యములనుకూడ ఉపయోగించును

అంధ్రతాంజనము దీటో, ఫోట్ర, బొంబాయి.

అంధ్రతాంజనము దీటో, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్గర్త మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాపత్రిములు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు సమృక్ముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూర బీజముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

కెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0
సీమ అద్దము 8 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0

ఈ త్రికాల అంధ్రతాంజనము వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫుల్,

కరంపాడి. ఆనందమూలము గా, కైరాజిల్లా

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kaira District.

వ పంచ చ రి త్ర

ఇదికరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగ భాషలో తినిపెట్టు లతో కథలవలె వర్ణింప గలదు. చందాకద్దలి సుందర్పరమునకు రిమూరము 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0. (పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంతృప్తరూపందా కాంగుగ స్వీకరింపబడును.

అయినాను:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. కొంజాదిపేట, మదరాసు అని వ్రాయు.

వర్తకాభివృద్ధికి నూతన మార్గము

మీరు వ్యాపారము చేయు వస్తువులును, మీచే తయారుచేయుబడిన నవీన రక్తపు సామాను లును, నిర్మింపబడిన నూతన యంత్రములును, ఆంధ్రలోకమున వెరింగింపవలె నన్నను, ఆంధ్ర గృహములందు వాడుక లోనికిం దేవలెనన్నను మీరుచేయు ప్రయత్నముల దోడ్పడుటకు ఆంధ్ర పత్రిక సర్వసిద్ధముగా నున్నది.

ఒక్క రోజునకు మాత్రమే.

ప్రకటన వ్యయము.

ఇంగ్లీషుభాషి టైపులో అచ్చుచేయించిన విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంజీకి రూ 0 3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అం గుళము 1కి రూ 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.

పెద్దపెద్ద ప్రకటనలు దీర్ఘ కాలము ప్రకటింప దలచినవారు— మా ప్రత్యేకపు ప్రకటన వ్యయ ముల పట్టిక కొరకు వ్రాసిన బంపబడును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

ఆంధ్రవనతి గృహము.

ఆంధ్రవనతి గృహము తిరిగి పూనవల్లి రోడ్డు నందున్న జయ విల్లయను గృహమును జూలై 8వ తేదీనుండియు ప్రారంభింపబడినది. శరదలవిన తెలుగు విద్యార్థులు వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుకొన ప్రార్థించు.

ఆంధ్రవనతి గృహము

C/o ఆంధ్రపత్రిక 7 తంబుకెట్టిరిపి, మదరాసు

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రపత్రిక కక్షమున క్రొత్త చందా దార్లనుజేర్చు ఏజెంట్లు నియమింపబడును

1915 వ సం॥ దేశంబున ఆఖరు లోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మోములు కమీషనుగాక ని క్రిందికి ధ ముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవారికి రూ 50-0-0
50 " " " " 20-0-0
25 " " " " 8-0-0
ఏవరున రెండు నెలలలోనైన 25 నుక 10-0-0

సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగ నెన్న బడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక రి మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస భందాదారుడు 4 గురు గను నెన్న బడుదురు

మాదగ్గర ఏజెంట్లీస్తులో చేరినవారికి మాత్ర మీకమోష సన్మయించును.

సమర్థులగు వారికి వలయునేని, విరుట అమ్మి తాంబూనము దీపోవారి యాపధముల యేజెన్సి గూడ మెసగబడును. మేనేజరు.

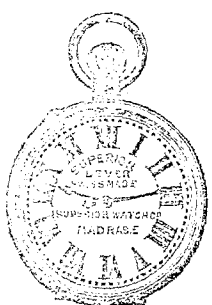
The Madras School of Commerce and Economics,
Triplicane, MADRAS

Term begins 5th July; will shortly be fitted with electric fans and lights, seats guaranteed to those applying before the 20th of July. Purely intended to give all facilities to Andhras from mafussil places. Full particulars can be had on application to

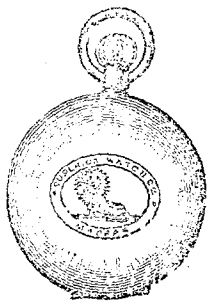
THE PRINCIPAL M.

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్లు (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజీ 0-4-0.

మొంతు

బేజుక

యారము గఫ్ మూత్ మెంటు. ఇట్టిది నిల్వమూత్ మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ ఉండును. దీనికి దానికి నుంచిదానియెడ భేదములు తెలియును. ఇందు మాకంపెంపేరు ఎరనిసిరాతో రైలుమీద నుండును. 'రింహము' గలుగుతో మాచేత గడియారము వెళుకమాత్రో వెక్కుబడియుండును. ఇదయే మాకు రిజిస్టర్ ప్రతీకమార్గము. దీని పరివాసితక మహార్యము చక్రవార్తముల కెంపు లభింపియుండును. డబ్బుప్రాఫ్ అను గ్లాసు దూముండును. దీనిచే గడియారమున దుమ్ము మొదలై నవి చేరవు. జేయే! ఒకటికేస్పించిమాడుదు. ఈగడియారము నుండునై రైలుమీద మాకంపెంపేరు గడియారముచేత నిల్లు అక్షుగములతో నుండును. వెట్రెమాత లాతట్టున గ్యారంటీ ఇవ్వండును.

చక్కనిగొలుసుతో వెల రూ. 3-0-0 పోస్టేజీ 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్టేజీ 4 అణాలు.

ఇది మాకొకై సిద్ధపలుకబడినది గాన నెవరికైననుండదు. బీదసాదలును గొడుగు లేయే తక్కువవల పంచితిమి. వెలస్వల్పమైన ఫలమధికమని యానభయము తెలి యును. దీనికి వెళుకమాత్రమై మాప్రేక్షమాత్రు వెక్కుబడియుండును. ఇది మాసాంత గడియారములకు తప్ప చేరిననుండదు. కాన మాగడియారములను గొనువారు మార్కును జూచి తీయవలెను. ఇది దృఢతామైన సామానులచే జేయబడి, డబ్బుప్రాఫ్ అను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే, గాలకాము నిలువక తృప్తికరముగ పనిచేయును. పరుగెత్తి నను, బాంకదీనను, కట్టపుష్కారితీనను కొన్ని గడియారములవలె అగను. సమైక్యకాల మును చూపుచుండును. సుమార్కకర్తించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీని కరికించిన కర్తాగర్త్యములు పెరియును. గడియారము పెట్టినై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్రెమాత లాతట్టున గ్యారంటీపత్రి మిలికించియుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూములేని) గొలుసుతో 3-0-0-0

ఈగడియారములను మార్కెట్లోరేకు.

ఇట్టి ఇండియన్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0-0

సామాన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0-0

చూచుదూమా:—సుపీరియరు వాచి కంపెని, ఫోట్రవాక్, నెం 167, మదరాస్.

కలరా మాత్రలు

కలరా ప్రేవగులనే ఒక విధమైన అంటు వ్యాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు ఉరమాణువువైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు శరీరములో కలి రక్తమును జెరుపును. ఈకలరా మాత్రలు లోపల ఇమి! వెంటనే విషపురుగుల జంప్రచారంభించి, వాంతిభేదల తగ్గించి, మాత్రము వెడలించి నాడికిపుట్టి కలుగజేయును. వెల 0-6-0 అమృతాంజనంధిపో, చెన్నపురి.

వాతావరణ సితి.

1915 సంవత్సరం నెల 24 వ తేది.

ప్రదేశములు.	గ్రామములు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్ష పాతము.				
			అధికత	అల్పత	కడచిన 24 గంటలలో	గరిష్ఠము	నీటిపొరము
గోపాలపురము	29.426	81.9	76.8	0.51	10.68	15.84	
వాల్తేరు	29.477	84.0	75.6	0.01	18.25	11.46	
కాకినాడ	29.557	83.2	77.1	0.02	12.88	11.97	
బుచ్చయ్యపేట	29.582	86.2	78.1	...	15.27	12.1	
గుంటూరు	...	86.2	77.5	...	11.82	...	5
నెల్లూరు	29.688	88.6	76.1	0.18	6.26	4.97	
మద్రాసు	29.704	8.59	7.79	00.1	10.99	7.84	
కడప	29.728	94.6	73.2	...	2.46	6.18	
కామవట్టి	29.752	92.9	77.1	0.10	4.85	5.69	
కొలంబూ	29.850	82.9	74.0	04.1	84.7	38.88	
తిరువనంతపురము	29.849	82.2	74.5	...	41.64	38.10	
కొచ్చికో	29.885	87.8	72.9	0.62	19.27	68.57	
కల్లికోట	29.912	79.6	74.1	0.18	10.9	75.84	
మంగళూరు	29.798	82.2	71.2	2.26	64.55	81.2	
బొంబాయి	29.624	8.27	7.54	2.99	52.58	43.45	
హైదరాబాదు	29.578	84.2	71.8	0.06	19.75	11.87	
అనంతపురము	...	88.8	72.7	0.05	8.74	68.8	
బళ్లారి	29.667	85.1	71.9	0.14	18.49	6.57	
కర్నూలు	29.666	87.8	73.4	1.05	7.98	9.51	
కడప	29.694	9.04	76.2	0.11	10.60	8.79	
బెంగళూరు	29.760	74.9	65.8	...	16.45	12.41	
కొడైకానూరు	22.719	60.2	52.5	0.08	17.18	18.69	
ఉదకమండలము	22.926	49.5	5.27	0.18	80.24	24.82	
కొయంబత్తూరు	29.778	82.0	71.2	00.4	8.69	7.02	
నెల్లూరు	29.716	84.8	76.8	...	17.75	11.42	
నీలము	29.770	98.0	72.8	0.20	15.79	13.68	
తిరువనాపల్లి	29.748	96.8	79.2	...	8.87	7.66	
పుదుకోట	29.786	9.6	77.9	...	12.32	8.62	
చుధుర	29.750	95.0	77.3	...	7.32	88.1	
తిరువల్లూరి	5.81	5.30	

వాయుభారము తూర్పు సముద్రమున కుత్తరమునను తూర్పునను హెచ్చినది. ద్వీపకల్పమున కెగ్గినది. మార్పుదక్షిణమునకన్న ఉత్తరమున హెచ్చుగావున్నది. ఉత్తరమునను తూర్పు సముద్రమునను వాయువులు మెండుగా నీచుచున్నవి. వాయుచలన మంతటను పశ్చిమముగాను త్రొక్కిగాను ఉన్నది. పడమటి తీరమున వాయుచలనము కొద్దిగా హెచ్చినది. మధ్యమెట్లము దక్షిణమున 1 1/2 డిగ్రీలు హెచ్చినది. ఉత్తరమున మార్పేమియులేదు. నలువారలలో తప్ప తక్కిన చోట్ల పగటిపూట వర్షముకెగ్గి యున్నది. తూర్పు సముద్ర తీరమున చెన్నపురి కుత్తరమున చాలకెగ్గినది. రాత్రులయందు వర్షము భామాస్యముగావున్నది. తేమ హెచ్చుగానే యున్నది. ఆకాశమున మబ్బులు మెండుగానే యున్నవి. రాజధానియందు దంతటను జల్లువానలుచాల కురిసినవి. పడమటి తీరమునను తూర్పుగాలి నెడ్డకర్మను. దురియుచున్నది. తక్కినచోట్ల మబ్బుగమ్మి జల్లువానకురియుచున్నది.

ఆర్. ఎల్. జోన్సు,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

చెంగల్పట్టుజిల్లాలో వ్యవసాయము

(ఒక కర్షకుడు)

ఒక జిల్లాలోని కర్షకసాయపు పద్ధతులకును మరయొక జిల్లాలోని కర్షకసాయ పద్ధతులకును మేల కృత్యాన ముంద గలవో ఉత్తర సర్కారుల కర్షకసాయపు పద్ధతులకు చెంగల్పట్టు జిల్లా (ఉత్తరభాగపు) కర్షకసాయపు పద్ధతులతో బోల్చి చూచిన తెలియును. ఈభేదము చాలవరకు శీతోష్ణాది స్థితిగతులందలి తారతమ్యములవలన గలుగుచున్నది. ఒక జిల్లా యందలి రైతులొకొక జిల్లా యందలి పద్ధతులను తెలిసికొనుట వలన గొంతలాభ ముండకపోదు. ఒక ప్రదేశమునందలి పద్ధతులను మరయొక చోట నట్లే యవలంబించి సవకాత మెల్లపుడును గలుగక పోయినను నివిధ ప్రదేశములందలి పద్ధతులను గ్రహించుటవలన రైతు తాను నివసించు ప్రదేశమునకు దగిన ఆభివృద్ధి మార్గములను గనిపెట్టు శక్తి హెచ్చును. ఈ క్రింద చెంగల్పట్టుజిల్లా (ఉత్తరభాగపు) కర్షకసాయపద్ధతులను గొన్నిటిని కృష్ణాగోదావరిజిల్లాలలోని పద్ధతులతోబోల్చి సంగ్రహముగా వ్రాయబడును.

శీతోష్ణాది స్థితిగతులు

ఇచట (చెంగల్పట్టు ఉత్తరభాగపు) నీలము సామాన్యముగా సుకముగాను, గరులుగాని యై యున్నవి. అక్కడక్కడ గరులుగ బంకగరులుగాను గలవు. ఇచట నీలలందు స్వతస్సిద్ధముగ పారమాతర్మగ్న కాని యెరువుతగినంత వేడియొడల పంటలుండ లేనట్లులకు దీనిసాక్ష్యముగావు. నెలల నిష్పాకతకు ముఖ్యకారణము నెలలకు బెట్టుబడు చెరువునీటి యందు వందలి కొంచెమైనను లేవండుటయే.

ఈప్రదేశమున వర్ష మురమారమి సంవత్సరమునను సూచదుక్కులు (50 అంగుళాలు) కురియును. ఈకాన్యవర్షములు మెండు. వైశ్యవర్షములు ఉత్తరసర్కారులలోకంటె గొంచె మాలస్యముగ ప్రారంభించి తరువాతముగరియును. అక్టోబరు మాసంతమున ఈకాన్యవర్షము లారంభించి యీనెలలోను, నవంబరు దీనెంబరు నెలలలోను మెండుగకురియును. ఒక్కొక్కప్పుడు జనవరినెలలోగూడ నవరిమియుగ వర్షించుటగలదు.

ఈప్రదేశమునందు ఆరటి, తుళిసలా, యను రెండువర్షులు గలవు. కాని వానినుండి కేరళ నీరుపాలులులకు పారుచుండు గ్రామములు స్వల్పములయినను వానినీరు అనేకములకు చెరువులలోనికి బెట్టుబడి నిల్వచేసి యపయోగింపబడుచున్నది. చెన్నపురికి మంచి నీటిని లభింపజేయు ఎర్రగుట్టలచెరువును, దాని నంటియున్న సోలవరముచెరువును గుళిసలాదిచే నింపబడి యామహానగరమునకు సంవత్సరము పొడుగునను నీటినిచ్చుట యేగాక అనేక నీల యెకరములకు రెండుపంటలకు నీటినిచ్చుచున్న గొప్పచెరువులు ఈభాగమున బాలవోట్లనుంచి నూరులు గలవు. నూరులందు సామాన్యపు వైయూటలేగాక భూమి వైశ్యవర్షమున కనతిమారముననే అవాంతరపాతాలవానిములు విశేషముగలవు. సామాన్యపు నూరులలో గొట్టులందలింట్ల వలన నీవాహినుల మూయుగ విశేషజలము లభించుచున్నది. పెద్దరైతులు కొందరు నీటినికోడుటకు తైలయంత్రములను మధ్యాగ్రకజలాకర్షకయంత్రములను ఉపయోగించుచున్నారు.

పండింపబడుచున్నవియు సామాన్యముగ చెన్నపురికి బండ్లమీద పోవుచుండును. జిల్లాలసామాన్యమునలన పండిక దినముల కనుకూలమైన వేలులు లభించును.

ఇచటసస్యములలో వరిముఖ్యము. దీనితరువాత వోడి ప్రధానమునుండి. ఇతర తృణధాన్యములకుదు. పయరదినములును బ్రాముఖ్యతను బడయుటలేదు. వేరు సెనగ సాగు గొంత వరకుండెడిదిగాని యధ్యమవలన నిదియు దగ్గుచున్నది. మాపు పంటగూడ పెక్కుచోట్ల బెట్టుదురు. నీలివైరుమెండుగ బెట్టుదురు. యధ్యమవలన దీనికెప్పుడు గిరాకి తగితెను. కొన్ని గ్రామములందు దరటితోట్లను మెండుగలవు ఇనుక నీలలందు సరుగుడు (చాక)తోట్లను వెంచబడుచున్నవి. కొద్దెరతోట్లను పట్టణ సామిధ్యమున గలవు. మామిడి ఇప్పతోట్ల లభదుగ గలవు. ఇతరఫలవృక్షము లంతగాలేవు.

వరి.

వరిపంటలలో మొదటిది. (సంఖా) అనబడును. దీనిని మన సారవంతో బోల్పరచుచు. వారుమంచి, దుమ్ముచేసిన నీలలలో నాటుటయేగాక, సంఖావరలను, మెట్టనస్యములకు వలెనే నీలను బాగుగ దున్ని గొర్రతో విత్తులను జల్లి వైరు చేయుపద్ధతి విశేషముగ గలదు. నీలను తొలకరించిన మొదట బాగుగ దున్ని బలపంచి ఆగట్టు నెట్టెంబరు నెలలలో రెవరునల గొర్రతో విత్తులు చల్లుదురు. నీల బంకగర్భాగము గలవైనయెడల వేదజల్లుదురు.

ఉత్తర సర్కారులలో మెట్టనీలలలో జల్లువరలు మెట్టనీల లవకుచున్నవి. దీనిని వేదజల్లుదురేగాని గొర్రతో వేరు వాడుకలేదు. మెట్టనీలలు సామాన్యము వర్షాధారముననే పండింపబడుచున్నవి. ఒక్కొక్కప్పుడు నీరు లభించుచోట్ల నీరు కట్టినను మెట్టనీలలకు గట్టియు స్వల్పముగ గట్టుదురు. చెంగల్పట్టుజిల్లాలోని గొర్రతో జల్లిన వరులను మొదట 1, 1 1/2 నెలలు మెట్టనస్యములకలెనే వెంచి, తరువాత వర్షములు కురిసి చెరువులు సంవగనే దంపవరులకువలెనే నీరు కట్టుచురు. ఆయనకు చెరువుల నీరు లభింపని భూములందు తక్కువ నీటితోను, త్వంతి గను పండు కొన్ని రకములవరులు ఉత్తర సర్కారులలోని మెట్టనీలలకలెనే వర్షాధారమున బండింపబడుచున్నవి. వర్ష మధికమగుటచే మొదటిపంట అనేకచోట్ల తరుచు చెరువునీ రకపరములేకయే మంచిపంట నిచ్చుచున్నవి.

ఉత్తర సర్కారులలో మెట్టనీలలకు సామాన్యముగ కంది ప్రత్తి జనుము మొదలగు వాంతోగలిపి చల్లుదురు. చెంగల్పట్టుజిల్లాలో వర్షాధారమున వైరుచేయు మెట్టనీలల నయినను ప్రత్యేకముగనే చల్లుదురు. ఇందుకు గారణములు వర్షములధికముగ కురిసి కంది మొదలగు మొక్కలు చచ్చుననుభవము.

వరిని చెంగల్పట్టుజిల్లాలో వైరుచేప్పినట్లు వరుసలుగ జల్లుటవలన విత్తులు లోతునపడి మొలచుటచే తరువాత నోక వేళ్ళకొన్నిదినములవరకు వర్షములు కురియకపోయినను మొక్కలెండిపోవు. గొర్రతోచల్లినవైరు మొలచినపుటినుండియు, పడుకునిపెట్టి ఇకపండ్లందును నవ్వడవృక్షులు వైశ్యగిరురు. ఇందువలన విశేషముగ వ్యయముచేసి గొప్పవైశ్యవ సరఫరము లేకయే మొదట మొలచు గడ్డిగాదములు వెకలింపబడి యెండి చచ్చును. నీలపెట్టువనలి వరిమొక్కలు బాగుగ నెరుగును. నీలలోని పడుకునాడ త్వరలోనానిపోకనిచ్చి మొక్కలనుబోషించును. వైవై నీ వేరువాటిక కొన్ని వరిమొక్కలగునాడ వైకలింపబడినను మొదటనే విత్తులు హెచ్చుగ (ఎకరమునకు 9 కుం చములచొప్పున చల్లుదురు) చల్లుటచే నిది కొంతయుపకారమే యగును.

కారుమాను తోలుటవలన పోగా మిగిలిన గడ్డిగాదములను వైరు కొంచె మెదిగిన వెళక గొప్పవైశ్య తీసికేయుదురు. పరకనిపెట్టి మొదటినుండియు కారుమాను తోలుయవచ్చిన యెడల నీపనికంతగా వ్యయముగాదు. కాని మొదటవత్తచేసిన యెడలనిపుడుకువ్యయమెక్కువగును. కృష్ణాగోదావరిజిల్లాలలో మెట్టనీలల రైతులును వేదజల్లుటకుచుండుటచే గొప్పవైశ్యులకు వ్యయమొక్కొక్కప్పు డెకరమునకు 10 రూపాయల వరకు అగుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు వైరు పశువులచే మేసివేయవలసియే వచ్చును కర్షకసాయపు పంటకు నూలివాండు పొండుట మిగుల దుష్టభయము నీచెంగల్పట్టు జిల్లాలో వరివైరును గొర్రతోచల్లి కారుమానుతోలి గడ్డిగాదములను నుచువుగ సంపదనులేక పోయినచో వరివైరు బాగుచేయు సవకాతమే లేకపోవును. ఈయనామునలన నెట్టియోలుటల వ్యయము వచ్చుచున్నది చెప్పరచ్చును.

వెల 1 1/2 అడుగు లెరుగుకప్పటికి సామాన్యముగ వర్షములు మెండయి చెల్లును నిండును. నెట్టెంబరు 1-వ తేదీనుండి చెరువులలోని నీరు సస్యములకు కలసికంతి కదలబడును. ఇప్పటికిండి సస్యములకు నీరు విడువవలందగట్టబడును. అకసరమైనయెడల నీరునెట్టినవిచ్చుట నొకసారి కల్పింపబడును. వేరు పొట్టతోనండగా కలుపుతారు సవకరము లేకపోయినను మనుష్యులు చేలోనిని వైరును పాములు పాములుగా దీయుదురు. ఈయనాచారులు ఉత్తరసర్కారులలో లేరు. అచట పొట్టతోనున్న చేజోలికిపోవుటయే హానికరమని మెంతురు.

చెంగల్పట్టుజిల్లాలో చేకకోసినవెనుక కనకాంబునెచ్చి వర్షవేయుటగదు. సామాన్యముగ వరుగొంచె మెండవిచ్చిగాని, యెండకయిండగాని మోపులుగట్టి కట్టమునకుదెచ్చి ఒక్కొక్కటి ధాన్యమును ఎగురబోయుదురు. గడ్డిని తరువాత పశువులచే వ్రొక్కింతురు. ఉత్తర సర్కారులలో వర్షు తడిసిన యెడలగాని కొంచెముగ్గినగాని నీలమిగులకెగ్గిపోవును. చెంగల్పట్టుజిల్లాలో నవ్వడవీత్యము చేయుటయే సామాన్యపద్ధతి యైనందున నీభయ మంతగా లేదు. కావున, సామాన్యముగ వరిని పరమిద బాగుగ నెండవచ్చు వాడుక లేదు. ఇచట తరచు లేవతోనున్నవర్ష నమ్మటకలనే యెచ్చున లాభము

సానిక వార్తలు

కాలమాన స్థితి:—ఇప్పుడు ఇక్కడ స్థితి 85-9 మాత్రము, అధికాన్ని స్థితి 76-9 మాత్రము.

దీపము వెచ్చి పేళ:—కేళు కేళుపాయంకాలము 7-8 గంటలకు దీపములు వెలిగింపవలెను.

మరియొక పక్షి:—క. వి. ముఖ్యవ్యయ్యయ్య గారు హైకోర్టుకిగా చేస్తున్న బిచ్చి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల రాయబారి:—ల్యూసియస్ మెయింజరు గారిని హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు మదరాసునందలి రాయబారికి పరిగ్రహించినారు.

బ్యాంకు వివాదము:—కేళు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎమ్. వీ. జి. బ్యాంకువారు తిరువళ్ళీటి సముద్రతీరమున గానవివాదము గావించెదరు.

తిరువళ్ళీటి యన్నదాన సమాజము:—ఈనెల 20-క తేది మొదలు 21-క తేది లోపల 350 మంది కేదల కన్నదానము గావించబడింది.

హైకోర్టు రూలుకమిటి:—కొ. బ్యాంకుమార్తి శంకరనాథుడుగారి స్థానమున కొ. బ్యాంకుమార్తి సహా శివయ్యగారు రూలుకమిటిలో మొదలుగా నియోగించబడినారు.

తిరువళ్ళీటి హిందూమతస్థ సంఘము:—కేళున వచ్చెడియాదివారమునాడున తెల్లవారి 7-80 గంటలకు పెద్దదీధి నెం 80 రు గృహమునందు గీర్వాణస్థములు జరుగును.

యూ. ఎఫ్. సి. వి.ఎన్.బోర్డింగు స్కూలు:—రాయపురములో పెంచెట్టిన్, దీని క్రొత్తట్టమున ఆగస్టు 2-క తేది తెల్లవారి 8 గంటలకు శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువుగారు ప్రవేశోత్సవము గావించును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—కపాలేశ్వరాలయ సమీపమునన్న గోపాల నాయకకు స్కూలు హాలులో ఎల్లుండిశనివారము సాయంకాలము 4-45 గంటలకు నుక్కిటి కళ్యాణ కథ ప్రసంగించబడి కాలక్షేపము గావించబడును.

చెన్నై పురివిశ్వవిద్యాలయము:—ఇద్దలు సిండి కేటు మొదలగు నియోగించుమిత్ర వివాదము జరిగిన యెన్నికలలో రిక.డబిల్కాస్, స్పెన్సరుగారికిని, మార్క్స హంటరుగారికిని నెక్కువ వోటువచ్చింది.

తిరువళ్ళీటి యువస్వాసములు:—కేళు సాయంకాలము 6-15 గంటలకు కల్లెట్ హాలులో ప్రెస్విటర్ శే. సి. రోల్స్, ఎమ్. వీ. గారు కవింద్రనాథుని నాటకములను గూర్చి యువస్వనించెదరు.

అరోగ్యవిషయకోసం స్వాసము:—కేళు సాయంకాలము 6-45 గంటలకు వెరెంటూరనందలి సి. ఆర్. సి. హైస్కూలులో రోగక్రిమిలను గూర్చి యువస్వనించబడును. విషయ వివరణార్థము చిత్రపటములూడ ప్రదర్శించబడును.

శారదా సంగీతసభ, తిరువళ్ళీటి:—ఎల్లుండి శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరువళ్ళీటి పెద్దదీధి నెం 81/82 రు శారదాహాలులో పాటకచ్చేరి జరుగును. విధారము కృష్ణపు గారు పాడెదరు. తాయప్ప గారు ఫిడెలును వంజప్పగారు మృదంగమును నాయించెదరు.

ఒక కాలక్షేపము:—పొత్తుటపురు పొన్నప్ప పెద్దదీధి నెం. 83, గల గృహముందు ఆరణి దొరస్వామి భాగవతులు రసనూయా చరిత్రమును ప్రసంగించి కాలక్షేపము గావించిరి. ఈ భాగవతులు విశ్వబ్రహ్మణ వంశీకులు. ప్రపంచము రసవంతముగ నుండెను. నానగానున్నను శ్రోతులు చాలమంది వచ్చిరి. అని యొకానొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీ శివసుబ్రహ్మణ్య భిక్షజనసభ:—పురుషాపకము మైకాపట్ని రోడ్డునందలి సభాభవనమున ఎల్లుండి శనివారము రాత్రి 8 గంటలకు ముద్రామృత్యు భిక్షిగూర్చి యువస్వనించబడును. మహా స్కాంధపురాణోపన్యాసములు యధాప్రకారము ప్రతి యాదివారము ఆవారము 8 గంటల కారంభింపబడును.

పోస్టులు నోటిను:—కేళు శుక్రవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నై పురినుండి రంగూను మెయిలు స్త్రీ మరు తెలుగుదేశము ఆనాడ తరవాత్తము 8-80 గంటల లోపల రిజిస్టరుకాని బాబులను 8 గంటలలోపల రిజిస్టరుకావలసివచ్చి బాబులు మొదలైనవియు 1-80 గంటలలోపల పాబ్సులు మొదలైనవియు జెనరల్ పోస్టాఫీసులో పోస్టు చేయబడవలెను. ఆయా టవును సభాఫీసుల కాలక్రమము నాయా యాఫీసులలో తెలిసికొనవచ్చును.

మరుచటి క్రిమినల్ సెషన్సు:—మరుచటి హైకోర్టు క్రిమినల్ సెషన్సు వచ్చెడి సోమవారము ప్రారంభమగును. బ్యాంకుమార్తి బ్రాటరుగా ర్. గాననాధేశ్వరము వహించును. మొత్తము 6 కేసులు జరగాలకు సిద్ధముగానున్నవి వాటిలో మూడు ఖానీకేసులు, ఒకటి మానభంగపుకేసు తక్కిన రెండును ప్రాత్యక్షరాజులుచేసిన శాశ్వతములగు సంబంధించినవి. క్రాను ప్రాసీక్యూటరు కోరికమీదట నిన్న బ్యాంకుమార్తి బ్రాటరుగారు మానభంగపుకేసును ప్రత్యేకపు జ్యూరీచే విచారణచేయించుట కంగీకరించినారు.

విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు:—వచ్చెడి సెప్టెంబరునెల 1-క తేది మొదలెనిమిది దినములవరకు ప్రతి దినమున సాయంకాలము 5-80 గంటల మొదలు 7 గంటల వరకును మదరాసు యింజనీరింగు కాలేజీలో మైసూరు ప్రభుత్వోద్యోగిగారు రావుబహదూరు క. కృష్ణయ్యగారు, బి.ఎ. ఎల్. సి. ఇ. గారు శిల్ప విద్యనుగూర్చి యువస్వనించెదరు. ఇంజనీరింగు కాలేజీ యూపాధ్యాయులును డిగ్రీకోర్సులకు వచ్చు విద్యార్థులును, సమస్తభాషలకు సంబంధించిన గ్రాడ్యుయేట్సునెల్ల యువస్వాసములను వివరమును, స్థలము చాలానెడల, విద్యార్థకులకు సామాన్యజనలకు కూడ ప్రవేశాధికారము కలదు.

క్రొత్త అప్పు పత్రములు. హిందూదేశపాలకులు 450 లక్షలరూపాయలకు క్రొత్త అప్పు పత్రముల నమ్ముచున్న సంగతినను దానికి సంబంధించిన విశేషాంశములు నింతకుముందు ప్రచురింపబడినవి. ఆ యప్పునకు సంబంధించిన విశేషాంశములు నేను చెప్పుటకు పాలకులు ప్రచురించిన ప్రకటనయందు గలవు. దానియందలి విశేషాంశము నిచటకు జూడదువరకును చున్నది.

1. శ్రీ గవర్నరు జనరలుగారు 450 లక్షల రూపాయల వడ్డీచేతు నిశ్చయించిరి. 100-కి 4 వాపున వడ్డీ నిర్ణయము. పత్రములకు కట్ట మీయబడును. మూడు నెలల వోటిను నిచ్చి 1920 సం॥ నవంబరు 31 క తేదీ గాని తరువాతగాని తీర్చి డి స్టాంప్రెస్సు గవర్నరు జనరలుగారు గలదు. అప్పుతరువాత తరుగులేకుండ 1923 సం॥ నవంబరు 31 క తేదీ తీర్చబడును.
2. వడ్డీ ఆరు మాసముల కొకసారి మొత్తం 81 క తేదీని నవంబరు 30 క తేదీని నిశ్చయమును.
3. అప్పు పత్రములకు గాను దరఖాస్తులు ఆగస్టు 2 క తేదీనుండి ఆగస్టు 17 క తేదీవరకును ప్రతిదినమునందును 11 మొదలు 8 గంటలవరకును గ్రహించబడును. శనివారములందు 2 గంటలవరకు మాత్రము గ్రహించబడును. దరఖాస్తులు 100 రు గాని దాని గురితములైన మొత్తములకు గాని గ్రహించబడును. దరఖాస్తులకు కలకత్తాలోని కరెన్సీఆఫీసు కంట్రోలరుకును, అన్ని రాష్ట్రములలో ఆక్టోంబరు జనరలులకును, మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా బ్యాంకులకును, వారికాఖలకును బెట్టు కొనవచ్చును.
4. దరఖాస్తువారు మొదటివారుదాకు 100-కి 20 చొప్పున రెండవవారుదాకు 25 చొప్పున మూడవదానికి 25 చొప్పున శేషించినది స్వార్థనాయకాదును చెల్లించవలయును. దరఖాస్తులను గూర్చినవిషయము యెవరికెంతప్రయోజనము లిచ్చునది యను నిర్ణయనేయబడును.
5. అప్పుపత్రములకై దరఖాస్తులను పోస్టాఫీసుద్వారా పంపుకొనవచ్చును. పోస్టాఫీసుద్వారా 100 మొదలు 5000 వరకును పత్రములకు దరఖాస్తుపెట్టవచ్చును. కాని, మొత్తము నంతయును వాయిదాలమీదగాక నొకసారిచే చెల్లించవలసి యుండును.
6. దరఖాస్తుఫారములు పోస్టాఫీసులలోను, బ్యాంకులలోను, ఆక్టోంబరు జనరలు ఆఫీసులలోను లభించగలవు.

స్వామిసాన వార్తలు

శిశువాశ్రిత, కలకత్తా తరము:—శిశువాశ్రమ సమస్యపై విచారించి మరణాత్మక విధించిన కేసు మైకోర్టుకు రిఫరు చేయబడెను. బ్యాంకుమార్తులు స్పెన్సరు గారును కుమారు స్వామిశాస్త్రి గారును వైకేసు నే నీగజరిగిరి.

విశ్వాస ఘాతుకము:—కర్తవ్యము ఎస్. శ్యామరావు బాద్మిపురు నందలి మరియొక కర్తవ్యము కుప్పసామి కెట్టియెద్ద ఏప్రిల్ 2-క తేదీ 80 రూపాయలవెలకు పరిష్కరించు కొని పరిశ్రాంత మొక యోధుని బ్రతుకు తెలియకు మెషీనును తీసి కొని రూపాయ లియ్యలేదట. మెషీనును తిరిగి యిచ్చినను లేదట. తదనంతరమునీ నాగప్ప నెట్టియెద్ద రు 40 లకు తాకట్టు పెట్టెట. టవును పోలీసు కోర్టులో నీకేసు నిన్న విచారింపబడెను. ఫిర్యాది ప్రక్క సాక్షుల సాక్ష్యము తృప్తికరముగ లేవని ముద్దాయిని జిరుగల చేయుటకును ముద్దాయి ఫిర్యాదికి మెషీను ఇచ్చిన రుటులను తీర్చానింపబడెను.

కన్నపుకొంగతరము:—మైలాపూరు బజారులోడ్డు నెం 88 రు గృహముందు కనెంచెడి, రిటయరును పోస్టాఫీసు లయిన పెక్కురు వి. నాయకస్వామి కృష్ణ గారి ఫిర్యాదు మీద ఇడిజురీ మూడుపర్యాయములు క్షిప్రముడిక అబ్దుల్ రహీమానుకు ఇల్లు ఇద్దలుకొట్టి కొంగిలించినందుకయి ఎగ్జూరు (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో నాగర వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు నెడుట నిన్న ప్రాసీక్యూటరుచేసిరి. కడచిన 22 క తేది రాత్రి 1 గంటకు పట్టుకోవట్టుకోయిన శబ్దములకు విని లేచి ఫిర్యాదిపముతీసికొని దొడ్డిలోనికి వెళ్లెట. తదనంతరము ముద్దాయి కుర్రుడు కాబడెనట. నగలును వెడిసాత్రును వానియెద్ద దొరకెట. మేజిస్ట్రేటు గారు విచారింది ముద్దాయి నవరాధిగా తీర్చానించి వానికి 6 నెలలు కఠింశిక్ష విధించిరి.

తిరువళ్ళీటి సహకార సంఘము:—తిరువళ్ళీటి కాళ ఆక్టోంబరు ఎస్. కుప్పసామయ్యగారు దొంగచేవ్రాణు చేసి దొంగలెక్కలు వ్రాసి రు 1100 ల కలకు నవవారింది వారి యయ్యెని సహకారసంఘమువారు రిపోర్టుచేసి యిరి డి. కడచిన 14-క తేది నరకు కాంచీపురమున పట్టికొనబడి నిన్న చీఫ్ (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు) నెడుట విచారణకు వెళ్లెను ఈ ముద్దాయి తిరువళ్ళీటి కాళలో 8 సంవత్సరములు ఆక్టోంబరుగా నుండెను; కట్టకడపటి నాళురు మానులలో ముద్దాయి మూడు పర్యాయములు హైకోర్టు బెంచ్చెక్కుకు పన్నాసయ్యుంగా చేవ్రాణుపైపించి 300 రూపాయ లవవారింపెను. వైబెంచి క్లర్కు సానెటివ్యాంకులో తన ద్రవ్యమును దిహిజట్టుచేసి కొనెను. ముద్దాయి తదనంతరమాలెక్కలో 100 రూపాయలు జమకట్టించుటచేత చిరకేళుడు 200 రూపాయ లవవారింపెను లేలేది. ముద్దాయి యిప్పుడు 408-క నెక్కుకుక్రింద క్రియింట్ బ్రీచి ఆఫ్ బ్రెస్టుకును, నెం 20-క నెక్కుకుక్రింద ఫోన్సికిని అది కాని యెడల నెం 20-క నెక్కుకుక్రింద చార్జీచేయబడి యున్నాడు. ఈ ముద్దాయి యావిధముగానే మైకోర్టుకి హరిరావుగారు దిహిజట్టుచేసిన ద్రవ్యమునుండి రు 800 లవవారింపినాడట. వారిరావుగారికి జబ్బుగా నుండుటచేత, ప్రస్తుతము మొదటికేళు విచారణ యువకమింపబడింది. పూర్వము సహకారసంఘ కార్యదర్శిగా నున్నవి. ముద్రామృత్యుగారు రీక్రింది విధముగా సాక్ష్యమిచ్చిరి:—

“1915-క సంవత్సరము జనవరి నెల 28-క తేది వరకును ముద్దాయి సానెటివ్యాంకిలో ఆక్టోంబరుగా నుండెను. జనవరి 28-క తేదీని కార్యదర్శి 180 రూపాయల క్యాష్ అడ్డును కుప్పసామయ్యగారు చిట్ ఫండు లెక్కక్రింద వచ్చె మొత్తమునకు ఇండియన్ బ్యాంకి కొక చెక్కును పంపెను. కుప్పసామయ్యగారు వానిని కార్యదర్శి కిమ్మగట్టు వ్రాసి ఆ మొత్తమును తన కరెంటు ఆక్టోంబరులో జమకట్టవలసివని కార్యదర్శికి వ్రాసిరి. ఆయన ప్యాస్ బుక్కునూడ పుచ్చెను అది తిరువళ్ళీటి ప్రధాన కార్యాలయమందలి లెజ్జరు ఆక్టోంబరునెడకు పంపబడెను. తలవని తెలింపుగా ప్యాసుబుక్కును ప్రధాన కార్యాలయమందలి యానానో నరిమాడగా, ఆర్. ఎస్. కుప్పసామయ్యగారిచేగ జనవరి నెలలో 1000 రూపాయలు జమకట్టబడినట్లును మూడు పర్యాయములు 8 వందల రూపాయలు తీసికొనబడినట్లును తెలియదచ్చింది.” కేసు విచారణ యింకను జరుగుచున్నది.

విజయవాడ క్రమచరిత్ర.

చౌరస్యము	3
సంస్కృతము	4
సంస్కృతము—శ్రీకృష్ణ (పద్యములు)	5
విశ్వకర్మ కృత్రికాశాల	5
సాహిత్యము—నాటకములు	5
ప్రభావశాస్త్రములు.	6
సామ్రాజ్యము	6
విశాఖ సంగ్రహము.	7-8
మహాభారతము ఆంగ్లముగాను అనువాదము	9-10
మహాభారతము ఆంగ్లముగాను అనువాదము	11-12
ఇంగ్లీషు తంత్రములు	18-14
ఇంగ్లీషు తంత్రములు	15

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం॥ జూలై నెల 29 వ తేదీ
గురువారము

పరిశ్రామికాంకు రార్యము.

మంగళాక్షయము : రాజ్యసభయందు సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు పరిశ్రామికాంకురార్యము ఇది వరలో స్వామిగారు చేసిన సలహాల ననుసరించి కని ప్రారంభించిన సినదని యొక తీర్మానమును తెచ్చిరి. ఆ తీర్మానమున మోదించుచు ప్రభుత్వపు వారి పక్షమున నుపన్యసించిన బీట్లరు బెల్లుగారు కట్టిన మాటలు ఇంతకాలమును ఆశతో వెదురుచూచుచుండిన హైందవులందరికిని నానందిదాయకములు కాకపోయినపు ప్రభుత్వమువారు అన్ని విధములను పరిశ్రమలకు సహాయముచేసి పోషించుటకు సిద్ధులయియున్నారట. ఈమాత్రముతో గాలిచీపునభయం యవన్యాస ముగియుండినను సంతోషము కలిగించియుండుననుటకు సందేహము లేదు. ఇంతకింతైన సంతృప్తికరమగు విషయము మరెవ్వరికి బీట్లరు బెల్లుగారి మాటలనుండి వెలువడినది. హైందవభూమిలో పరిశ్రమ లుపక్రమించబడినవి యనేకములు కలిగిపోయి సంగతిని వివరించుచు మరచేతమున మాన్గకొలది యపయములు సభవిచియున్న ప్రాంతమును దేశములలో వేలకొలది యపయములు కలిగినవలయు పూని ప్రయత్నించి ప్రయత్నించి ప్రయత్నించుట హైందవులకు ధర్మమనియు నుగ్గడించిరి. ఈన్యాయము ప్రభుత్వమువారి ప్రతిభిముఖమునండి విగ్గతమగుటకు నుదారుడును న్యాయపక్షకారియు నగు నాకార్మికేలు ప్రభుత్వ కారణభూతుడయి యుండవలెను హైందవప్రభుత్వమువారి దృష్టిపథ మీ కితిగా మారుచుండుట మహాసుధమాచకము ఇట్లు మార్పులకు కారణ భూతులయిన ఆస్పిత్రు మహాశయుడు హర్షింజి కాన్మికేలు ప్రభువులును చిరకీర్తులగు మురి నుటకు సంశయము లేదు. ఆస్పిత్రుమహాశయుడు అనిర్బంధవ్యాపార కరుణను కటివరకును వెగడియు పరిస్థితి విభేదములను కనిపెట్టి ఇటీవల నొకానొక ఆర్థిక సంఘపు క్రమీకపుల సలహాకు క్రత్యుత్తర మిచ్చుచు దిగుమతియగు వస్తువులపై వైచునుకముల విషయమున జక్కగా నాలోచన చేయవలసినయవసరమున్నదని యంగీకరించినాడు. అపకృతస్తువులంతగా లేనట్టియు సుతవస్తుజాలమును హెచ్చుగా దిగుమతి చేసికొననట్టియు సాంగ్లభూమియందే సంతకము కముల యాలోచన పొడముచుండ అపకృతస్తువులను వ్యాపారమునకున మనకు ప్రవృత్తి

వైరులుగానుండి నే మనసామాజ్యముపైకి ప్రతిఘటించి వచ్చియుండు జాతులకుగూడ కొల్లపెట్టి డింపడి సర్వపరిశ్రమలను గోలుపోయియుండు సీభారతభూమిలో ఆసారక్షణముకముల విచారము తప్పక ఆంగ్లభూమియందు కంటే పదిరెట్లు హెచ్చుగా చేయవలసి యుండును. మనప్రభుత్వము వారిపద్ధతులలో కలుగుచుండు క్రమక్రమ విభేదములనుబట్టి ఆవిచారణ రాగలదనియు నమ్ముచున్నాము. ఈలోపుగా మంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు నోట జెప్పినవ్యాజ్యములను కార్యమున నిడి మరియితర ప్రభుత్వములకు నింకను చురుకుననమును బుట్టుతురు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము. బీట్లరు బెల్లుగారు రుదక్రమించిన డిక్ష మనదేశము నందలి యన్ని ప్రభుత్వములకు నన్ని శాఖలకును నన్వయించు సువిచము త్వరతోనే ప్రసన్నమగును గాక యని యాతురపడుచున్నాము. ఇంతకాలమును మనప్రభుత్వములవారు ఏయభివృద్ధిపని నాలోచించి వలసినవిషయను అది ఎన్ని విధముల నాలోచించినను సఫలముగాని తెరవేది మోదానినే ముందిపకొని కార్యక్రమములకు దిగుటకు వెనుదీయు నలవాటుకీయున్నారని మానవుడు నడువనేర్చుకొను నప్పటికి తప్పుటకగులికి ఎన్ని యోచనలు జుట్టి పడిగాని విజయుడు కాజాలకున్నాడు. నీటిలో దిగినాల్గు పర్యాయములు నాలుగు పుకేసెట్లు సిరుద్రావి కక్కిరింపకొనియున్నా గాని ఈదజాలకున్నాడు. వేలకొలదిప్రజలు ప్రయోగములని ప్రాణములపించినగాని. నేటివాయువిమానము లేర్పడి యుండులేదు. హనుమంతు జీవమున నేవిషయమును పరిశీలించినను అపజయము వస్తుములేక విజయము లాభము కానవచ్చుటలేదు. నేటియభివృద్ధి యంతయును ప్రయోగముల పరపరలమీద నాధారపడియున్నది. ప్రకృతిశాస్త్రముల ఫలము లన్నియును ప్రయత్నించి ప్రయత్నించి యోడి యోడి తుట్టుతుడకు విజయమొగిన నిరంతరశ్రమా నహలవలన కలిగి వి ఈన్యాయము పున్నును నాటి నిండువెన్నెలవలె నెల్లరకును తేటతెల్లమై యెనను తమ ప్రతిభాసర్వోకవత్సయన మేటి నమ్మకము నుంచుకొనిన హైందవాధికార వర్గము లోని విశేషసభ్యులు నేటివరకును మూరమైయుండి నది. బీట్లరు బెల్లుగారి దూరకృతన్యాయమును మనప్రభుత్వాధికారులకును వారినను సరించి నమిచేసిన నే మగునో ఏ నాహాస మే పి శాచము నుద్భవించు జేయునోయని జంకి జంకి మూలల దాగుకొనుచుండిన విద్యాధికధనాధికనాయక భాగమునకును ప్రకటించుటకు జేసి పరిశ్రామిక జీవనమున సాహస మవసరములని సాదిగ్గమును మహాభగవత్తమును నగు సమయమున సహాయము చేసెననున నుదారప్రభువులలో వీరును చిరప్రశంసాపాత్రులై హైందవభూమి పరిశ్రమను సంస్కరణములుగ నుంచురని నిస్సంశయముగా నుచువచ్చుచు బీట్లరు బెల్లుగారు పరిశ్రమలలో నిట్టి దీప్తావమునకు నగునని నిర్ణయించుట యొకఃప్రమనియు ఇప్పుడుండు పరిశ్రమ లీస్థితిలో నున్నవని కనుగొనుట మరియొక కష్టమనియు వాక్రుచ్చిరి. మొదటి సంగతిని నామూలాగముగా విచారించుటకు ప్రభుత్వోద్యోగియులకే హెచ్చు అనుకూలములు కలవు. స్థానిక ప్రజానాయకుల తోడుతీసికొని వారన్ని విషయములను విమర్శింపవచ్చును. రెండవ సంగతి నిజముగా ప్రభుత్వాధికారులకు సులభసాధ్యముగాదు. ప్రజానాయకులును ప్రభుత్వమువారి ప్రతినిధులును కలిసి కనిచేసిన దప్పు నేయేమూల కేయే పరిశ్రమ యొదిగి ప్రాణాపకీప్రయత్నములకు లాడుచుండు నదియురనిపెట్టుటకు మార్గమేర్పడదు.

ఏవిధముగా నాలోచించినను ప్రభుత్వాధికారులను ప్రజానాయకులును సరళముగాను నుదారముగాను కలసిపనిచేసినగాని పరిశ్రామిక సమస్యను తృప్తికరముగా దీర్చుట పొసగజాలను. కావున నిండియూ ప్రభుత్వమువారును స్థానిక ప్రభుత్వములవారును పూర్వమునం దితర విషయములకు నధికార వర్గసంఘములో అధికారవర్గ ప్రాబల్యము గలసంఘములో మాత్ర మేర్పరచుచుండున రీతిని నిష్పక్షను ప్రవర్తించి సాహసపూర్వకముగా నుపక్రమింపవలసిన నూతనపరిశ్రామికయుగమును ఫలవిరహితముచేయుక సాధ్యమయినంతవరకు దేశము లోనియు తమవిజ్ఞానబలము నుపయోగింప తలపెట్టుదురుగాక యని కోరుచున్నాము. పరిపూర్ణకర స్పృహ విశ్వాసమును జూపికొని పనిచేయుటకు తరుణము కలిగినది కావున ఆవైపునకు దృష్టులను మరల్చి నారంభించియుండు మన ప్రభుత్వాధికారులు అనవసరముగా వెనుకముందులు త్రొక్కుకొనుచుండక కార్యములను సాగితురుగాక యని దృఢముగా నమ్ముచున్నాము.

ముజపూరు మండలమునం దొకడు ఫెర్రిబోటును కవులునకు పుచ్చకొనినను. కవులుపుచ్చకొనినవానికిని కొందరు జమీందారులకును కలహమేర్పడి పడవ ఎండను కొట్టుటయును పడవలోని సరకులను దోచుకొనుటయును సభవించినది. కానివారుకేసును రాజినామా చేసికొనిరి. అయినను ముందు గలభావేశుండుటకై పడవనావి పిటిషనుమీద మేజిస్ట్రేటు గ్రమీనలు ప్రాసీదరుకోడు 1.7 శెక్కును ప్రకారము జమీందారుల మీదను దోమారోపణను జేసి వారిని స్పెషల్ కనిస్టేబులుగ నుండుడని యుత్తరువు చేసెను. జమీందారులు పోలీసు తాణాయందు హాజరైరి. కటకాను లాటిని ధరించుటకు నిరాకరించిరి. అందువలన వారిమీదను పోలీసు. ఆర్డు 19 వ శెక్కును క్రింద చచ్చ జరుపబడినది. ఆచర్య పై జమీందారులు కలకత్తా హైకోర్టున కప్పిలుచేసిరి హైకోర్టును దీక్రింది తీర్పు చేయు బడినది.

“అవకాశపు పోలీసుజేషను ఆభివృద్ధిచేయుటకు తగినవాని చేర్చుకొనుటయే స్పెషలుకానిస్టేబులు కేర్పరచుట యందలి ప్రధానోద్దేశ్యము ఈ ముద్యోగములో స్పెషలు కానిస్టేబుల కేర్పరచడమును పోలీసుచట్టమునందలి 19 వ శెక్కు ప్రకారము వారిమీద చర్యజరపగూడదని హైకోర్టువారనేకసారులు నిర్ధారణచేసిరి. ఏవిధమైన పోలీసువారి పనిగాని నిర్వర్తించుటకు ఈజమీందారుల కెన్నడును ఎట్టి యుత్తరవులు కొనగబడినట్లుగపడదు. పూర్వబద్ధమును బట్టి వీరిని పోలీసుకార్యములను గానియింపుచుకట్టెక్కును లేక లేదు. మేము నిశ్చయించకతప్పదు. కాన మద్రాసులోపై చర్య జరపగూడదని మేమాజ్జాపీరయచున్నాము. ఒకరిచాణ జరగుచుండగ మరల తక్కువంధులలో గందరగోళములు కలిగినప్పుడు వారిని చందలిండుటకు తగినమాత్రములు లేవుగాననే జిల్లా మేజిస్ట్రేటు లోపంధ కల బియ్యమందును. ఎవరికలన నల్లరికలుగునని తెలుపబడనో వాని స్పెషలు కానిస్టేబులుగా కేర్పరచెదరు గాని, వారిచేత హయద్యోగకార్యములు చేయించుచుండకము. వారికి లేకలేదు. అది చేయదగినవో న్యాయమునకు భయంతరకారగూడ నగును. ఈకేసులో చర్య జరుపుట కాత్రురమృతముగాదని మేము నిర్ధారణచేసిపోచర్యను మానుకొందుమని దొంతనమువారి న్యాయనాది చేసిన మాదా నామోదించితిమి.”

స్పెషల్ కాన్స్టేబులకు నల్లరిసమయములందు పెద్దమమయ్యలను నియమించుటకు గలకారణము అల్లరుల నాపుటగాని, వారికి బంట్లోతు చిహ్నములను దగిలించి యూరంతలను త్రిప్పి యకారవపరచుట గాదు. ఈవిషయమును కలకత్తా హైకోర్టునందలి న్యాయమూర్తులైన మరపుద్దీను చాప్యునుగారులు బాగుగ నిర్ణయించి నందులకు ప్రజలు కృతజ్ఞులు. ముందటి యముము జరుగకుండుటకై పాలకులు కట్టుబాటుచేయుట ధర్మము.

బరోపా మహా సంగ్రామము

మహా మతాచార్యుడు ఆంగ్ల నౌకాదళమును ప్రశంసించుట

ఆంధ్ర సుతాకుడు

రుష్యావారి యప్రతిమాన నిరోధకై

కాశ్మీరీ భూమిని ఘోరావహము

ప్రస్తుతము

95000 ఫిరంగులు.

లాహోరు జులై 28:— పశ్చిమ రణరంగమునందు జర్మనీవారి ఫిరంగులు 95000 కంటెనర్లతో కేసిరి. డెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్ పత్రికా పారిసు విలేజు దెబ్బలు పుచ్చును.

పరాసువారి ప్రకటనము.

పారిసు జులై 28:— సాచెక్ నీ తుల్యమునందు పోరు జరిగెను. జర్మనీవారు మాత్రములందు తీవ్రముగ ప్రయత్నించిరి. కాని ప్రతీకారము లొసర్చి వెలుగు గొట్టితిమి. ఆగ్లోనుల జర్మనీవారు రావించిరి కాని తుపాకుల బ్రయోగించి నిలిపివేసి ప్రకటించిరి.

రుష్యా

రుష్యావారి రెడర్సు చుండుట.

లండను జులై 27:— ఆంధ్రప్రదేశ్ రుష్యావారి రణరంగమున పోరాడుచున్నారని సిద్ధిగతులు మారలేదనియు బెర్లిన్ ప్రకటనమున తెలియుచున్నది. వారు సేనానుభవమున రుష్యావారు జర్మనీవారిపై బహుమన్నులకు కాని ఫలితము బహుస్వల్పమున దెబ్బలు పుచ్చును. ఈ ప్రకటనమునందు వెల్లడుచున్న గుర్తులన్నా, బోవోబార్గి విక్టరీ, ఇవాన్ గ్రాడ్ ల వద్ద సేమితులు జరుగుట లేదు. జరలు మా లెక్ షెన్ గారి వైద్యముయొక్క స్థితిగతులు మారలేదు. జర్మనీవారు తాము వారును దక్షిణమున కేలకోలది ఖయదీల బట్టితిమని చెప్పుచున్నారు. కాని సందర్భముల ననుసరించి యిది యధాభావము యని సంశయము గలుగుచున్నది.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

లండను జులై 28:— ఆది సోమవారమున నాడును వారు రంగమునందు కలహము పూర్వముకంటెను సంకులమై పరిణమించెను. ఈ యుద్ధము బోవోబార్గి ను దుర్గమునకు వ్యాపించెను. వారుండికి వెలుపలి భాగమున జర్మనీ వైబడిక వెనుక రుష్యావారి రణరంగమున ప్రతీకారములను పుచ్చుచున్నది. ఇరవాణులవారును గ్రామములను వశపరచుచున్నది. స్వాధీన పరచుకొనుచును బోగొట్టుకొనుచునందరి. బోవోబార్గి దుర్గము

గవర్నమెంటు చేయనున్న కొత్త అప్పును గురించిన విషయములు వేరొకచోట బ్రకటింపబడినవి. ఆనిర్ణయములను జదివిన వారలకు లోగడ బ్రచురించిన నియమములకును వీరకిని వ్యత్యస్తము లేదని తెలియుచున్నది. ఇంగ్లాండునందు పాలకులు కొత్త అప్పుపత్రములకు 10.కి 4 1/2 చొప్పున వడ్డీ నిచ్చుట కేర్పాటును చేసిరి. హిందూ దేశమునందు 100 కి 4 వడ్డీ చొప్పుననే పత్రము లియబడనున్నవి. ఇంగ్లాండునందు 1500 కోట్ల కప్పుపత్రములు సర్పా పబడినవి. హిందూదేశమునందు 4 1/2 కోట్ల రూపాయలకు మాత్ర మియబడనున్నవి. అయినను వడ్డీవతరుని పారి కింగ్లాండునందు గల్పించిన సదుపాయము లిచ్చట గల్గింపబడకపోవుట విచారకరము. ఆచట పోస్టాఫీసులవ్యాపార వాయిదాల మీదను పత్రములను గొనవచ్చును. వాయిదా 1కి రూ 3-12-0 చొప్పున నియమిచ్చును. హిందూ దేశమునందు 100 రూపాయలకు నొకసారియే చెల్లించవలయును ఈయేర్పాటులను మధ్యమస్థితి యందుండువారు పత్రములను నూరు రూపాయల వంతున సొమ్మంతయును నొకసారిచ్చి విశేషముగ గొనుట దుస్తరమని తోచుచున్నది.

నకు తూర్పుభాగమునందు కలహ ముత్పన్న మయ్యెను. వారు పది రెండువైపులను రుష్యావారు జర్మనీవారిపై బడిరి వారూ తుల్యమునను వెకోట్ నుగ్గ కలహము రుష్యావారి వేక మంది మాత్రమై పోరును చేసెరి. కొంతమంది క్రతువులను తరమి 7.0 క్రెడిటును కొన్ని ఫిరంగులను బట్టుకొనిరి. క్రతువులు ప్రతీకారము చేసి పురు సాయుధమోటాను బట్టుకొనిరి. వారిని వెకటగొట్టిరి విద్యమాలా లీడ్ నెడలనుధ్య కాలముగ నున్నది. లీడ్ నెడ్ బగ్ నదులనుధ్య క్రతువులు రుష్యావారిపై బడి కొన్ని రక్షకస్థానములకు శరవరుకొనిరి ప్రతీకారము చేసి వారిని వెకటగొట్టిరి. కొన్నివైపులనుధ్య క్రతువులకు సదియవలకు దరిమిలి. అని వెల్లెగ్రాడునందు బ్రకటింపబడెను.

రుష్యావారి నిరోధము.

మిత్రులందరి ప్రస మెనర్సుట.

అలహాబాదు జులై 28:— ప్రస్తుతమునందు రుష్యావారిపై జర్మనీవారు పడినంత తీవ్రముగ సంగ్రామమునందు వారు మరకమీదను బుడలేదు. అయినను రుష్యావారు క్రతువులతో వారిని వెకటమునందు మిత్రులందరి యోధులు బ్రకటించుచున్నారు. వారుయొద్దమును చాలకాలము నిలిపి వారూనుధ్య మింకను ప్రారంభముకాలేదు జర్మనీవారు కొనవదానికంటె వెక్టరగా వైకలను ఫింగులను నున యోగింపవలసివచ్చెను. మూలబలమును లేకపోవుటచే కొన్ని ప్రదేశములందు జర్మనీవారు తమయే చేయుక యుండవలసి వచ్చినది యనుకొనుచున్నారు.

జర్మనీవారి కోచునయ స్థితి.

లాహోరు జులై 28:— జర్మనీవారి ఫిరంగిదళమును వారుండికి చాలదేట్లున్నది ఆ సదివెలుపలి గట్టున నున్న జర్మనీవారి వైద్యము యుద్ధదశకరస్థితి నున్నది. అని సి. మి. వెల్లెటూ లండను విలేజునిన్నటిదినమున తెలిపెను.

జర్మనీ

జర్మనీచక్రవర్తిగారి వాగ్దారము.

అలహాబాదు జులై 28:— సయోధినిపత్రిక క్లిబ్ ని తొలచెను. కేపుటవై ప్రతినిధులు కొందరు జరల్ బోవా గారిని దృష్టపగా వారిట్లు చెప్పిరి. యద్ధప్రకటనమైన తరువాత మారిట్టి జర్మనీవారిని తనకు నుండుగుండు సామాను నిమ్మ నిగోరెను. ఇంతకాదు బోయరు దేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యము గాపాడెదరా యదియు నడిగెను. ఇందులకు జర్మనీచక్రవర్తి యిట్లు జవాబుచెప్పెను. దక్షిణాఫ్రికా స్వాతంత్ర్యమునొప్పు కొనటయేగాక తక్షణము తిరుగబాటు చేసితిరా మీ స్వాతంత్ర్యముగక్షించెదననియు వాగ్దారము చేయుచును. -1916 నా మూలమునందు సంధి జరుగుననెడి యూహవై (వాసిన పటములను దొనకనెరి. ఈ పటములందు భూమధ్య రేఖకు దిగున నున్న ఆఫ్రికాఖండ నుంతయు జర్మనీవారిదిగ నిర్మాపించబడెను. అంతొకి చిన్న భాగము మాత్రము బోయర్లదని ప్రత్యేకముగ నూచింపబడెను.

అమెరికా

జర్మనీవారికి దూది నచ్చుచుండుట.

లండను జులై 27:— టెన్నెస్సీదేశమున కాంగ్రెసు నందు సభితులకున్న సింగారట్లు ప్రకటించిరి: యద్ధ భూరంధమైనది మొదలుకొని మామూలుమోస్తరుగ జర్మనీ ఆస్త్రియా వారలకు అమెరికానుండి దూది పోవుచున్నది. రుష్యా ప్రాన్సు కేశములకు మునుపటికల పోవుటలేదు. వార్యే స్వీడను డెన్మార్కు మాత్రము దేశములందు దిగుమతి చెప్పెను. కావున, అమెరికాలో దూదికర్తకము మందమగుటకు బ్రిటిషు వారు వారిదేసిని కొన్నింటిని కానేరదని తెలియుచున్నది.

అమెరికావారు లేఖనంపుట.

లండను జులై 28 — అంతర్జాతీయ ధర్మమాత్రముల ననుసరించి అమెరికావారి కంటె మార్కులు బ్రిటిషువారు ప్రకటించు అర్థగ్రామమున నెంకను తిరుగు తగ్గింపబడనేరదని దృఢీకరింపును అమెరికావారు ప్రేమబ్రతుకువారికి లేఖ నందిరి టూయుప పత్రిక న్యాయాధ్యక్షుండి తెలియచెప్పెను బ్రిటిషువారిద్విన జవాబు.

లండను జులై 28:— వాషింగ్టన్ — బ్రిటిషువారి నౌకాముట్టి విషయమున అమెరికావారు మార్చి 30న లేదని: లేవకు బ్రిటిషువారింపి జవాబుచేరిది నూత్రాన్యము కొంచెము మాత్రముగనున్న బ్రిటిషువారు కాన్సిలుఆర్డరు అంతర్జాతీయ ధర్మమునంజిగ నే యుక్తునియు న్యాయ కర్త లీనిమమును న్యాయునికనకు చేరుము: నుంచి దరియు అందుడెను. లేక యత్యంత గౌరవ న్యూత్రిగ నుండెననియు దౌత్య గీ ములు చెప్పెను అంతకల లహమునందు సుముక్తరాష్ట్రములనా యభ్యు న్యాయస్థానము వారి తీర్పు లంబుటచే బ్రిటిషువారిపద్ధతి న్యాయునికనకు యని చెప్పెనున్నాడు.

చెన్నపురి

శ్రీగవర్నమగారు నందియాలకు వెళ్లుట.

నందియాల జులై 28:— విన్నూరాత్రి శ్రీగవర్నమగారు పావ్యములోనుండి నంద్యాలకు వెళ్లిరి. నంద్యాలలో పూజలకు సంఘమువారును ప్రభాసంఘమువారును శ్రీనాటి స్వాగత సక్రమమును సమర్పించిరి శ్రీవారి తదితో త్రవరలుల నొసంగిరి. పిమ్మట కట్టెనునంతయు మారిరి

సేవకుల ప్రసన్నమయల నమోదుచిహ్నాలు.

ఉదకమండలము జులై 27:— ఇ. వి. లెక్టర గారి సామర్థ్య వైపులములచేత నొకరుల ప్రకర్తరముమొదలగు వివరములు కలిగిన పుస్తకముల ప్రయోగము ఉదకమండలము పోలికలను కొనసాగించగలిగిరి. సేనాకృతితో జీవముచేయుచుండ ప్రకర్తరములు మున్నగువారి పూర్వద్యముల పుస్తకములు క్రింది ప్రకటింపి: ప్రస్తుతమున కల యధికములే. ఈ ఉద్యమములను లాభముల మెండు. సేవకునియొక్క పూర్వపుప్రసన్నమయ, వాంఛిన్య గము విషయమైన వివరములు నీవిసమర్పి మనకు ముక్కుమగ నీపుస్తకములు తెలియజేయును. ఇకను వారు ఎన్నియో కల్పితిములను యోగ్యతాప్రకరముల దెప్పి మనల మోసగించలేదు ఇతర స్వేదనువారలమాడ నిట్టివార్తలునే యవలంబి. తురగి తోచుచున్నది.

రక్షక సేనవారు చేసినపని

ఉపన్యాసములు.

కూనూరు జులై 27:— విన్నూరాత్రి వెల్లిండ్లములోని న్యాయాచార్యులలో కమిషనరు బూతుటక్కురు గారును దొర సానిగారును ఉపన్యాసించిరి వర్షముకురియుచున్నను చాలమంది సభితులవచ్చిరి. దొరసానిగారు మొదట సువస్వసించిరి. రక్షక సేనా ప్రారంభమును గూర్చియు స్థాపకులగు కీర్తిశేఖులైన జరలు బూతుటక్కురు గారి జీవితమును గూర్చియు వారు సర్వహించిన జనిని గూర్చియు ఇటీవల లండను నగరమున జరిగిన రక్షక సేనా మహాసభను గూర్చియు యూరోపు దేశమునం దంతటను ప్రాన్సులోను బెలిజియములోను స్విట్జర్లాండు నగర దేశములోను రక్షక సేనవారు చేయుచున్న పనిని గూర్చియు ఆమెమడిరి. లండనులో జరిగిన మహాసభను హిందూ దేశమునుండి గూడ ప్రతినిధులు వెళ్లిరి. బెలిజియములో పరిచేయుచున్న కల్లులు మేకీ టెయిలు. గారే ఇప్పుడు సింహళమునకు రక్షక సేనాధి కారిగా వచ్చెను. నావ బెల్జియము దేశమునందును అచటి ప్రజల యందును, చాల ప్రేమ గలదు. కాన సేనీ యుద్ధమున చాల శ్రద్ధ వహించిరి. అని ఆమె నుడివెక. సేనవారు ఆపరాధులను సింహళములోను ఉత్తర హిందూస్థానములోను చేరదీసి జవానముల నేర్పరచిరి. ఆ జవానములకులకులగుర్చి కమిషనరు బూతుటక్కురు గారు నడిచిరి. లూడియా వాలో ఆపరాధ జవానమున నున్న వారు యుద్ధరంగముననున్న సేనికుల కొరకు వర్తలను కట్టుచున్నారు. వాగారు చుట్టలను చుట్టుచున్నారు. అనియు నుడిచిరి. బెంగురూలోని పట్టుకేత కర్మాగారమున జరుగుచున్న పని వివరమును నీగిరిలోని కర్మాగారము నొకదాని నేర్పరచుటకు వత్తును గలదు నుడి

నిరి. కీర్తిశేఖరగు హరిజన్ ప్రభువుగారికి రక్షక సేవయందు గల ఆభిమానమును గూర్చి ముచ్చటించుచు ఆ సానుకంపితాంతరంగులై నుండిరి శ్రీవాస మైమాతకు వచ్చి నపుడు బొగభూతాలోచన రక్షక సేవవారి పట్టుచేత కర్మా గారమున తలకొందుట శ్రీవాసికి లిఖియించిన యభిమానమున కొక దృష్టాంతము. శ్రీహరిజన్ ప్రభువుగారికి నుండ జట్టియభి మానమేగలదు. ఈ సేవకు శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారును శ్రీమేరేచక్ర వర్తినిగారును మైత్రము పోషకులుగానున్న నంతటి భాగ్యము లభించింది అని ఆయన నుండిరి ఉపన్యాస సమయములలో వారు ప్రదర్శించు గూడ గాంచిరి.

మైమాత.

మైమాత ఛీపుకోర్టులో ఒక కేసు.

మైమాత జూలై 28:—ఈ స్వామిభూత ఆయన తండ్రి దొంగిలించ బడిన బంగారపుబద్ధ దొంగిలించున కొలారు బంగారు గల లక్షల నన్ను మేజిస్ట్రేటుగాంతరికి ఒక సంవత్సరము జైలు విధించిరి. అతడు ఆశ్చర్యము చేసికొనెను. మైమాత ఛీపుకోర్టు ప్రధాన జడ్జిగా రసీమును విచారణచేసి శిక్షించుటకు సాక్ష్యము చాలదని తేలుచు కార్డును దివిజము కొర్టుకు పంపి ముద్దాయాల్ల నేరు 10 లకు బామినపుచ్చుకొని అతనిని వదలివెట్టిరి.

భాస్కరశాస్త్రిగారిని విడిచివెట్టిరి.

మైమాత జూలై 28:—కే భాస్కరశాస్త్రిగారు సంయుక్తవిద్యభ్యాసక కళాశాలలో సాంస్కృతికపాఠములను బసం గూడినానన్న యాన, సుబ్బారావుగారితో కొన్ని దినములు వసిందిరి. శాస్త్రిగారు మైమాత జైలును సుబ్బారావుగారి ఆస్తిని తీసికొనిన కేసుచేయబడెను. శాస్త్రిగారు అరెస్టుచేయబడిరి కాని మేజిస్ట్రేటుగారు వీరిని విడుదలచేసిరి శాస్త్రి గారికి కొన్ని గొప్పద్రవ్యములు కలరు వీరుకవీశ్వరులు అనయన పొందిత్యము కలవారు.

మైమాత ఛీపుకోర్టు, జడ్జిలను ఎన్నుకొనుట.

మైమాత జూలై 28:—మైమాత ఛీపుకోర్టు మగ్గురు జడ్జిలలో నొకరినిగ మైమాతలోనున్న శ్యామ వాదలలో నొకరిని ఎన్నుకొనవలసినది వ్యాసు యముక సంఘమువారు చేసిరి సిఫార్సును మైమాత దొరతలమువారను మంజురచేరు.

బొంబాయి.

ఒడంబడిక నెరవేర్చుకుందుట

బొంబాయి జూలై 28:—1914సం॥ మార్చి 7తేదీని స్టాల్ కాజు కొర్టులో 5 వ్యాసుకర్త కన్వొంట్స్మాక్వైని రాబట్టు గాస్తాలో మాన్వోలకంవెనివారను చేరుతో వర్తకము చేయుచుండెను. ఈస్మాక్వైని వైమాతలోపుట్టెదెంచునతిప్పి కేసిరి. అందువైయాతిడు హైకోర్టునుండి తీసుకవెట్టిరి. ఆపిటివను నేను నుభ్య వ్యాసుకర్తయు వ్యా దావానగారును విచారించిరి. కన్వొంట్స్మాక్ అయితకు ఒక్కొక్క పెట్టెలో 120 చెంబులును 5 పెట్టెలకు పందలపిసదని కంట్రాక్టు రిచ్చెను. ఒడంబడిక మగ్గురు లకుపరిచి ఈ సాయం సి. వి యఫ్ సి. వి. గురుగా ఇవ్వవాయన చేయించుకొని యుండెను. ఈ యొడంబడిక ప్రకారము కుబర్చింగున నోడమీద నీ సాయము లంబుడెను కాకితములకు నేను నల్ల కొక్క ద్వారా ఒక్కొక్క గారికందగా యధము ప్రారంభించుటచే నాచెంబుల కొర్రుపులదయ్యెననియు అందుచే తా మాకాంతముల దీసికో ననియు వెట్టిరి. ఈయొడంబడికను నెరవేర్చుచో చక్రవర్తి గారి ప్రతిబంధము పతిక్రమించుచును. అని కేస్మాను గారు వాదించురు. దక్షిణాదు వారు స్మాల్ కాజు కొర్టు లో సా 88-1500 నకు వ్యాజ్యముచేసెను. 5 తేదీని దీక్షిద్విరి. 2 వ ప్రతివాదివైరి దావా కొట్టివేసిరి. మొదటిప్రతివాదిపుట్టెదెంచునతిప్పి తేసెను. వారు దీక్షి రద్దపరచి దావాను కొట్టివేసిరి. అందువైరి వాటిప్పున రద్దచేయవలసినది హై కోర్టును 15 కోర్టుకు. వ్యాసుకర్తయు తా మా విషయమున తీర్మానమును ముచ్చుకొనవలసి తేసిరి.

చివరలు.

శ్రీ బంధు 15 కంవెని వారి సాల్వేటి యను నోడ 16 తేదీ వారి వివాహము కేసిరిని ఈ నెల 31 తేదీ వారము వారు సాయము బసం 9 సంవత్సరము బొంబాయి రావచ్చుది. నెలవచ్చి నొకరినిగ బల్లంగుల కేసు, రెండవ కేసు ప్రవాసా జూలై 28:—50 రూపాయలు, 50 రూపాయలు

యల విలువగల చెంబు ముంజీలను లంచముగ పుచ్చుకొనెనని సుబుజ్జిగారివై దాఖలు కాబడిన చెంబుకేసు ఆహమ్మద్ న X ర పు కొర్టులో విచారణయగుచుండెను. ఆ విచారణము నిన్ను నుముగి నెను. వా వాయణ దానుకొనినెల్లూ సాక్ష్యము అబద్ధమని ముద్దాయి కొర్టువారికి తావిచ్చిన నాబూలములతో తెలియజేసెను. “ఇతడు పోలీసు వారు చెప్పేటటుల చేయుచుండెను. ఇతని చిట్టానుకేరలకల్పితములు. కొన్నితఃఖిలలో నేను గాత అధికార్లుగ దిష్టిప్రజ్జి గారిలో కొన్ని మాటల నందిరి. నామీదతేబడి యాకేసునకని యేకాకభూతముగా నాయనానున్న వాసికోలో చూడకు రాతేను. నాగురమునకుబీరీగమరియొకగురము నతడియలేదు. ఈచెంబుముంజీల ఆహమ్మద్ నగరులోనున్న ప్రిదరగుదేశపాండే గారు వాటిచ్చిరి. వారికి నేను సామ్యుచ్చి వాటినిపప్పుమకొం జిరి. నారాయణదాను అన్నయగు చంపలాల్ ను పూసాకు ఎండునకు రప్పించితిని నేను చెప్పలేను. ఈ సేవము నామై నెట్టు మోషుబడినో నేను గొరతనమువారికి సమాధానమున నీయబోగా నీవైరివరకే కేసు చేయబడింది, అని చెప్పిరి.”

బొంబాయి పోస్టుట్రస్టు

బొంబాయి జూలై 28:—బొంబాయి పోస్టుట్రస్టు పంచాయితీదార్ల సమావేశము నిన్ను జరిగెను. ఆసభకు 31-3-15 తేదీతో ఆంతయ్యోసంవత్సరపు జమాఖర్చులెక్కల చర్య నడచెను. ప్రస్తుతచర్యలోనున్న సంవత్సరపు ఆదాయవ్య యవ్యతమున తయారుచేయునపుడు 18.08 లక్షల రూపాయలు కాపలసియుండునని అజ్ఞాయువున చెప్పబడిం యధముల మన వర్తకభంగము లిగినప్పటికి ట్రస్టువారికి 16.22 లక్షల రూపాయలే నష్టము కలిగెను. అజ్ఞాయంపు మొత్తము కంటె 8.24 లక్షలే అధికము. యధ్యులెక్కలకుండి రావలసిన మొత్తము జమలో చేర్చలేదు. శ్రాత్తదామలను ట్రస్టువారి. రయిల్వేయును పని మొదలిడికొన్ని సంవత్సరములకు యిట్టి నష్టములు కలుగునని యాలోచించి వాటిని భరించుటకు కూర్చున్న నిలువమొత్తమునుండి ప్రస్తుత నష్టములు భర్తీ చేయుటకు. ఈ నిలువ సామ్యుకను 1918-14 సంవత్సరములలో విగిలిన సామ్యుచేర్చుగా 159.58 లక్షల రూపాయలు ఇందులో ప్రస్తుతమున నష్టమువచ్చిన 16.22 లక్షలను మరగాను ప్రతికాల ప్రిస్సెన్, విల్డోరియల్ దామలను అవసరమైన 2-7 లక్షలను తీసివేయగా 86.66 లక్షల రూపాయలు నిలువ సాయు లో నుండును.

శికింద్రా బాగు

శ్రీ వెల్లింగ్డును ప్రభువుగారు

మైరారాబాదునుండి వెళ్లుట

శికింద్రాబాదు జూలై 29:—శ్రీ వెల్లింగ్డును ప్రభువు గారును ప్రభ్యి గారును నిన్ను గోలకొండ కొటను పండుముల ను చూచిరి. నిన్ను రాత్రి 10 గంటలకు ప్రత్యేకపు రైలుబండి లో పూనా నగరమునకు వెళ్లిరి

బంగారము

ఉపశమన సభ.

కలకత్తా జూలై 28:—కలకత్తాపురపాలక సంఘమున నభ్యులగు డాక్టరు బాంధ్య గారి నెద్రకుమారుడు లెఫ్టనెంటు సి. హెచ్. డి. బాంధ్యగారికి యధారంబున బెల్లిములుగా గాయముతేలివది. ఆ గాయములకున ఆయన చనిపోయిరి. తత్పూర్ణమున నేడు జరిగినపురపాలక సంఘసభలో చాల మంది నభ్యులుడాక్టరు బాంధ్యగారికి దుఃఖోపశమన మొనరించిరి.

నార్తరను సర్కార్సు భీమా కంవెనిని

ఎట్టివేయుట.

కలకత్తా జూలై 28:—నార్తరను సర్కార్సు భీమా కంవెని వారు కంవెని నెత్తివేసి లెక్కలను తేల్చుటకు నా మరుగారిని నియమించిరి. వీరిమీద చిల్లర బాకీదారులు స్కూలు కాజు కొర్టులో దావాచేసిరి. దానినిగూర్చి 19-7-15 నమేమే యధ్యులగృహముగా భీమా కంవెని నెత్తివేసితిమి. అట్టి రూ 225000 నెలగది ఆస్యరు 200000 లు గలదు. స్కూలు కాజు కొర్టులో చిల్లర రుణములవారు గావాలను చేసిరి. కాన ఆదావాల విచారణ యిప్పుచేయ గోరదను. అని సాయకు గారు నేడు మైకోర్టులో వ్యాసుకర్త చాదరిగారి ఎదుట పిటిషను వెట్టిరి. పిటిషను ఆ గిరింప బడినది.

బాదిసాలు కొర్టువారు 13 వ కేసును

ఉచా చేయుట.

కలకత్తా జూలై 28:—13 వ బందిగంటుకేసు విచారణ జరుగుచున్నది. ఈకేసులో అక్కిలను మహమ్మదీయడను

మరి 5 గురు మహమ్మదీయులును ముద్దాయిలుగానున్నారు. ఫిర్యాదీలియుల చెప్పిరి. 12-4-15 వ తేదీని బొంబాయిలో పోలీసు స్టేషను క్రింద నున్న కై కాళీ గ్రామ ముసాని హుద్దారు కాలా అశనాతని ఇంటికిద్ద కాలా అను నాతడును భాగ్యయును ముగ్గురుకుమార్తెలును కుమారుడును కొడలును వాటిగొత్తి ఎరగడలలో వారుపరుండి నిద్రపోవుచుండిరి ఆఇల్లు తేకులబిల్లు అధికారిజేర్చు మూడు 80 మంది బందిపోటువారులు కాగడాలను లాంతరులను అనేక విధముల గు ఆయుధములను పట్టుకొని. ఇంట్లోవోరబడిరి. కాలాకును అతనికొడుకు గనకిని మెలకవచ్చి వాద్దిరును చెయ్యె ఆయుధమును పట్టుకొని దొంగ లోపలికి రాకుండ నిరోధించిరి. దొంగలు లోపలికి పోవాలక ఇంటియట్టును గడ్డిని పోగుగా వేసి, నిప్పుముట్టించిరి వెంటనే ఇల్లు తగులబడ సాగెను. దానితో కాలా ప్రాణమునకు తెగించి తనకుటుంబము వారిని కాపాడుటకు ప్రయత్నించెను. అతడు వీధిలోనికి రాగానే దొంగలారని తరుమసాగిరి అతడొకచెరువులో నురికెను. దొంగ లతనిపట్టి వైకీక్కి యంగటికి తీసికొనివచ్చిరి. ఇంతలో గ్రామములోనివారందరును పోగుపడగా దొంగలు పారిపోయిరి. కాలాభాగ్యయును 87;1 ఏడ్లుగల ముగ్గురుకుమార్తెలు నువెలికిరావాలక కాలిచనిపోయిరి కాలాతనకొడలని మాత్రము ప్రతికించ గలిగెను. మంట చల్లార్చిన పిమ్మట టెక్స్టావా మృతక శేఖరములు కనబడినది. కాలామేజల్లు ఇంట నుండియు సోవరుని ఇంటుండియు ఇతరుల ఇండ్లనుండియు దొంగలు కొద్దిగా నగలను భవమును ఎత్తుకొని పోగలిగిరి కాలాకు కూడ కొడలంతయు కాలినది. కాలాకొడుకుగూడ బ్రతికెను. మొదటిసాక్షిగా కాలాను విచారణచేసిరి సాక్ష్యమిచ్చుటలో నాతడుదుఃఖముపుకొనలేక అస్సపద్యము ఏడ్చెను. ఈతనిసాక్ష్యమే రోజుతరువాట్టిని ముద్దాయిలలోన బాబాబీదలాయి అనవాండ్రెద్దరు చెరసాలలో రోగపీడితులై యున్నారు. వారిపక్షమున శ్యామవాదలు వచ్చిరి.

అధికారవిభజన శాసనము

ప్రతేకసంగసభ.

కలకత్తా జూలై 28:—అధికారవిభజన శాసనమును గూర్చి ప్రత్యేకసంఘమువారు కలకత్తాలో సమావేశమయ్యెదరు గాననే మానసియులగు బేట్సును బేటగారు నేటిముదయమునద్దక్కానుండికలకత్తాకు వచ్చిరి. వీరు ఈచెంబువారములకు కలకత్తాలోనే యుండురు. ఈ ప్రత్యేక సంఘమునందు మానసియులగు లాంగు గారును మానసియులగు నురేంద్రనాథ బెన్టి గారును గూడ సభ్యులుగా నియమించబడిరి.

కరువు బాధా నివారణమునకు జమాలుగారు

రు 5000 లు విరాళమిచ్చుట.

చిటిగాంగు జూలై 28:—తూర్పు బంగారములో కరువుపట్టిన ప్రాంతములలో ప్రజలకు ధనసహాయము చేయుటకుగాన నేడు రంగూనువాస్తవ్యులగు ఏ. కే. జమాలు సి. వి. గారి చిటిగాంగు ఏజెంటుగారు వ్యాసువాది పెస్సెలు గారిద్వారా డివిజనుల కమీషనరుగారికి రు 5000 కు ఒక చెక్కు నొసంగిరి.

హైకోర్టులో యుద్ధమునకు పోవుచున్న

ఒకరు పిటిషను వెట్టుకొనుట.

కలకత్తా జూలై 28:—హైకోర్టులో వ్యాసుకర్త ఇమామ్ గారియెదుట యుద్ధరంగమునకు పోవుచున్న యొకని తరపున నొకదాఖస్తు దాఖలుచేయుటకు. లెఫ్టి నెంటు సెన్ గుప్తగారికి (వి. యమ్. యన్.) 8-8-15 తేదీని బొంబాయిలో హజరుకమ్మరి అశజ్జఅయినది అచటినుండి యాయన యుద్ధరంగమునకు పోవుచు. ఈయన మిగులుటకు లైపు రైటుకు కంవెని మేనేజరు అగు ఎ. సి. సాకుకెల్లుగారివైరి 85000 రూపాయలు డేమీకక దావానుచేచ్చెను. ఆ దావాను ఇండియా నుండి వెళ్లక పూర్వము విచారణ కావించువరి హైకోర్టువారికి కేసును అట్టి వెట్టుకొనిరి. తాను యుద్ధములో మృతి నొంది దావా కొట్టివేయవలసినను కారణమువైరియో పిటిషను వాది వెట్టుకొనెను. వాది యొకబండిలో పోవుచుండగా ప్రతివాదిభార్య తోలుకొనిపోవుచున్న యొక మోటారు బండి దానిడి కొనెను. అందుచే వాది యుద్ధరంగమునకు బాధ్యునినెలలో నే పోవుటకు అటంకముకలిగినది. శుక్రవారమున వాది విచారణ జరుగురు వెలగోళ్ల కేసు అంతా విచారించబడును.

అస్సాము, తూర్పుబంగాళములలోని కరువు.

కలకత్తా జులై 29:—దక్కాలో జరిగిన భాసన

నిర్మాణ కార్యక్రమము సమాప్తమైన తర్వాత బంగారము, అస్సాములోని కరువునూర్చి కా. బీట్లను బెల్లుగా రిట్లు చెప్పిరి. కొద్దికాలము క్రిందటే కరువు విశేషముగ నున్నదని జనలందరు చెప్పుకొనిన ప్రదేశముల నన్నిటిని నేను తిరిగితిని అచ్చటనుండు ప్రజలందరినీ వారివారిగృహముల మాటలాడితిని. 1914 సంవత్సరమున 59,62,950 మణులను జనము పండెను. యధునా సంచి కృతసాయదాన్లు మణులను 4 రూపాయలు పుచ్చుచున్నది.

ఇంతే కలుపుకు మూలకాంబు మియ్యది ఇట్టి కలుపు జనముపండించే జిల్లాలోని టిక్రి సామన్యమేటి పన్నెండు నాభాలలలోకలుపును మరింతబలముచేసింది వేరొక మూడుకారణములున్నవి “ఉక్రూ” అను జబ్బునుండి కీతాకాలపుడే చెడింది. కృష్ణదేశములో భూములలోని కూలివాండ్లు మొదలు వీరి కది వంతున జనుముండి కూలులు దొరకెడిది ఈసంవత్సరము టిక్రి కూలిపోయెను. కావున భూములలో విశేషముగ పండలు వచ్చినవి. ఇది మూడవ కారణము.

ఇంకను అహోబిల్ గ్రామాల ధరలలో వీరికిమునుపటికంటె భారీయు విశేషాధికముగ లేవు.

1915 సంవత్సరం ఏ. ఏ. మె. కాన్ నెలలలో య. 5-10
1914 6-8
1918 4-10

అదిగాక బర్మానుండి విశేషముగ బియ్యము వచ్చుచుండెడిది. రూ. 4-8లో అంతకు తక్కువకే అమ్మెడివారు క్రమక్రమము బజార్లలో వీరినే మణుల 5 రూపాయల 2 అణాలు చొ॥ అమ్ముచున్నారు.

భద్రలోలోని పేదలు విశేషముగ బాధపడుచుండిరి. అందుచేత వారికి ప్రత్యేకముగ సహాయము చేయవలెను అని నూదించబడినది. కాని వైరి విశ్లేషించినధర వీరవలన మన మెంతమాత్రమున భయపడవలసిన పరిణామం లేలియున్నది. యధునానుండి పంచదారకు, ఉప్పుకు ధరపెచ్చినది. అంతే తప్ప టిప్పనాకాలిలోని నీరసించు భక్తు అధికముకాలేదు. పనులు లేకపోవుటచేతను కూలిల ఆధికమగుటచేతను, కూలిలకు యచ్చు సామగ్రి తగ్గినది. స్వల్పమై, చలనములేని రాబడి గల వారు తమ దిగ్విషయమున ఇట్టి కరువులకాది తగ్గించు కొందురు. భద్రలోలో పేదలను దొంగతనమువారు గాని, కలుపు విషయమై పనిచేయు నితరులుగాని మరువలేదు. కూలి పనిచేయువారు, కుంటివారకు విచ్చగాండ్లు, కృతసాయదాన్లు కరువునుండి హింసజెందినటుల నిస్సంకోతము.

ఇకను కరువుచే చావులు విశేషముగ నున్నవను రెండవ విషయమును గూర్చి నేను విచారించితిని. తిండిలేక చచ్చిరిని అందఱునుగానూలే తెలియవచ్చినది. కానివారి చావునకు కారణము మిగిలినది. ఈ వ్యాధి గల, ఈ వ్యాధి గల కాని వారు ప్రజల యాలోగ్యమునకు కష్టపడి ఏర్పాటు లానరించుచుండ ఆకలిచే ప్రజలు చచ్చినట్లు యుండగల్గును చచ్చినవారి మొత్తము సంఖ్య హెచ్చుకాలేదు. పంటలన్ననో, నిరయస్థితిలోనున్నవి. జనులు, ఆసుధాస్యము, ఆసుధాస్యము, అన్నియు, బాగుగనేయున్నవి. ఆసు, జనులు కోతలనున్నవి. ఈ ప్రదేశము చాలవర కట్టిదళలోనేయున్నది, కాని కొన్నిచోట్ల మాత్రము కృతసాయ చాలవ్యత్యస్తముగనున్నది. ఈసంవత్సరము వరదల విశేషముతో త్వరలోను వచ్చినవి. నేను వరదలు పారిన చాలా గ్రామముల కొదిగిరి ప్రజలకు జీవనాధారమును ఆసుధాస్యపు చేసు కుభముగ నెంచినది. టిప్పనలో 150 చదరపుమైళ్లు నాకావాలిగా 80 చదరపు మైళ్లు వరదలు ధ్వంసముచేసినవి. కలుపుచట్టుములో వివరింపబడిన భాసనములకు ప్రస్తుతపు అంశము విరుద్ధముగానున్నది. తరువాత యాకలుపు కొద్ది నెలలలోనే పోవును. అందుచేత కలుపు చట్టుము ననుసరించి పనిచేయుటకు వీలులేదు ఇట్టి సంగతులలో బాధానివారణమునకు అధికార్థ గాని అసాధి గార్థగాని తమతెలివేటల నుపయోగించ వలసినదే అని నా నాయభిప్రాయము. అసీతిగనే మూడుపద్ధతులను వివరింపబడినవి. కలకత్తాకు బోకొక్కము కలగకుండ కట్టిపడలను చెరువులలో చెట్లు మొదలగు వారిని తీసివేయు పనిని జిల్లావార్యులవారు కలిపించిరి. నాకాలిలో 1000 చెరువులు ఇట్టియరస్యపును పొందినవి. దీనికైనా సామగ్రిను చెరువుల విషయమై నిలువ యంచిన సామగ్రిలోనుండి తీసిరి ముప్పికి కూలియ 0.4-0 ఈలోజునికి టిప్పనలో 84241 మందికి పనుల నొసగిరి. 120000 రూపాయలు నెలనయ్యెను. నాకాలిలో పనిచే

యంపబడిన 12232 గురికి 120000 రూపాయల యెయ్యెను. పనిచేయుటకు వీలులేని కుంటి మొదలగువారికి బియ్యమును మొదలగువాని ఉచితముగ పండుట, 2 వ బాధానివారణోపాయము ఉచితముగ పండుటకు ఉజ్జాయింపును ఒకరబడిన 100000 రూపాయలు అట్లు పండుట 48 సోవుటయేగాక వా:లో కొంత మిగిలింది. టిప్పన నాభాలలలో యీ రోజు గురికి 30000 రూపాయలు ఉచితార్థము పండుటకు. ఇంతేగాక ప్రత్యేకముగా వారికి ప్రజలందఱు చందాలరూపమున కొంత సామగ్రిచ్చిరి టిప్పనలో 10000 రూపాయలు 10000 మంది ప్రజలకొసపబడినవి. ఇదిగతా ఆర్థికభారము ప్రముఖులైన దళితులవారు. ఇది వైరెక్కులలో చేరలేదు ప్రత్యేకసంఘమువారి లాభాన్ని కృత్యమునకు నేను వందనము లర్పించుచుంటిని

కృతసాయపు మరుపుల నిమిత్తము సామగ్రిను కలుపు మూడవదియు, విస్తా మైదవయు అగు కాలక నిర్మా లనయంత్రము వీటినిపయమై చిటగాంగు కమిషను గారిచే 300000 రూపాయలు ఖరీదయిరి. ఇంకను బడ్జెట్ ముక్కుకు ప్రాము మిగిలియున్నది. వీరివిషయము మేము తిరిగి దొర తనము వారిని కోరు ననన సభ సంభవించలేదు. ఇప్పుడు పంచిన సామగ్రి 1000000 రూపాయలు తమ యాపన్యాసమును ముగించు వరకును పట్టుకుంటు నుండిరి. 22-6-15 తేదీన ప్రకటనములో లక్షరూపాయలు కృతసాయపును పుల క్రిందిను పంచితిమియు 10000 రూపాయలు ఉచితార్థము పండుకొసపబడినవియు తెలియపరచితిమి స్థితిగతులు మానవి సామగ్రికొంతదేరినది గాన యీ ధక్తములు మొదట నీయబడిన వాటికంటె మూడు రెట్లు మేము ఇక్షుకలిగితిమి.

టిబెటు వారు నైనికవిన్యాసమును నేర్చుకొనుట.

కలకత్తా జులై 28:—చీనావారును టిబెటువారును ముందుకు బాగ్ర త్రవ్వకుచున్నారు. కొలలను కట్టుచున్నారు. ఈ రౌతులను కాల్చుటకు టిబెటు నైనికలకు టిబెటు మంగోలియా జనాను జేసియులు నేర్చుచున్నారు.

డండం ఫ్యాక్రీ.

కలకత్తా జులై 28:—ఇటీవల ఆయుధసామగ్రిల శాఖ శీర్షరచనందలి ఫలితముగ డండం ఫ్యాక్రీపనులనిదిగా జరుగుచున్నది. పనివాండ్లు రేయింబగల్గు పనిచేసి చాల గల్లగుండడు తయారుచేయుచున్నారు గట్టిగుండడుగూడ విరివిగా చేయవలయునని క్రిందటివారములో ఇండియా దొర తనమువారు వ్రాసిరి. ఈవారములోగా నవిగూడ సిద్ధమగును.

నాగపురము

నాగపురము జులై 28:—సామన్య ప్రాంతవర్గికి మధ్యపరగణాలయందును బేదారునందుగల శాఖవారు గడచిన కాలానెల్లాఖనన రూ. 1188617.9-3 పోగుచేసిరి. ఈ మొత్తమునందు రూ. 819991.4-0 నిమిత్తముగా నిధికి బంపిరి. స్వస్థలమునందు ప్రజలకుగలిగిన బాధలను నివర్తించుటకు రూ. 100000-0-0 లు వెచ్చబెట్టిరి. ఇంక ప్రజలకేమైన బాధ గలిగినచో కట్టియెడ నుపయోగించుటకై రూ. 200000-0-0 లు నిలువయుంచిరి.

పంజాబు

మున్సిసిపల్ కౌన్సిలర్లకి లిక్ష విధించుట.

లాహోరు జులై 28:—పూర్వము గజెక్టర్లవారు బాక్సెక్ మున్సిసిపల్ కౌన్సిలర్లకు ఉండెను. వీరివైని ఇ. పి. కో. 1000 కై. ప్రకారము అభియోగము తేబడినది. ఈకేసును జేటివినమున ముఖ్యస్వామిస్థానమునందు న్యాయమూర్తులగు వాటికే గారును ప్రాక్సికులుగు గలసి విచారించి ఫిర్యాదితరపును ముద్దాయికేపును వాదములను విరి. పరులసామగ్రి స్వంతముగ నుపయోగించును విషయమున ధక్తకాత్తమును ప్రాక్సికులకు న్యాయమూర్తులు దెలిసిరి. అప్పుడు ప్రాక్సికులందఱు నేకగ్రీయుగ నితరు నేకగ్రీయుగ అయినై నాతనికి 8 నెలలు కరి. నాకమున :ధించిరి.

తప్పుడు వర్తన సంక్షేమము

లాహోరు జులై 28:—తల్లిక కేయానము చేయవలగల డబ్బులలో నుంచి యమ్మెకు. యం ఆబుల్ సుక్కారు వైరి కేసు తేబడినది. ఈకేసును లాహోరు అడిషన్ డి. మేజిస్ట్రేటు

టుగలైన ఓసీల్ మె గారు విచారించిరి. అన్నా రాగ్ లిలో నున్న డిల్లీకాసు ప్రాప్తయిటయిన ఆబుల్ సుక్కారు గారి వైరికేసుకొట్టి వేయబడిన తల్లిక కంపెనీవారితోపు (బ్రాడ్వే గారును ప్రతివాదితరపున క్లారెన్సు కిక్కు ప్రాక్సిక్కు గారును న్యాయవాదులుగ నుండిరి.

కాల్ బహద్దరు బందిరాలను తీర్చు

లాహోరు జులై 28:—24-7-15 వేదిని జ. ప్ర. త్యేకపు మేజిస్ట్రేటు డా. నుగారు కాల్ బహద్దరు బందిరాలను తీర్చుకొనిరి. ఈ కేసులో మొదట 88 గురు ముద్దాయిలుండిరి. 8 రివి విచారణ చేయుటకు దొర తనమువారి న్యాయవాది యనమలింప నంపిన వారిని వదిలి వేసిరి. మిగిలిన 25 గురిలోను 7 రివి నేరస్థులని నియమించిరి మరియొకడు ఇంకను పోలీసువారికి పట్టుబడలేదు ఈ కేసులు విధింప బడినవి. 8 ముద్దాయిలకు 7 సంవత్సరములకరికమై: కారా గారహసము 14 గురికి 5 సంవత్సరములు బందిరాలు వివరములు చాల చిత్రముగనున్నవి. 1-3-15 తేదీనిపగలు 10 గంటలకు కాల్ బహద్దరుకో లేక ఆ మట్టుపట్టునున్న ఛోనాను, బానూరు, రాష్ట్రపూర్ గ్రామములలో చెందిన 100 లేక 125 మంది మనుష్యులవచ్చి దోడిచేయుట వారియందేదేమని గ్రామముల కెరుక పరచిరి అంతమై గ్రామములవారియొద్దకు రాజీనామాచేయుటకు కొందఱు సంప్రకొనిరి. కాని లాభములేకపోయెను. ఇంతేకాక బందిరాలుగాండ్లు యావచ్చినవారి నెదిరించి వారిలో కొందఱిని గాయము లొందినవారిగ జేసిరి. తరువాత తాము జగ్జుని వైస్ర్యులలోని వారమనియు, తమ్ము దోమగొనుటకే నియమించినదియు విషయములేక చెప్పుకొనెను. అకొంగలు ప్రతి హైందర గృహము సామగ్రిలకొరకై వేదించిరి. ఈఇంట్లు 15 లేక 16 అయియుండెను. తురకల స్వగృహముల మాత్రము మిగిలెను చోరులలేదు.

లాహోరు కుట్రకేసు

లాహోరు జులై 27:—ఈలోజున జరిగిన లాహోరు కుట్రకేసు విచారణమున ప్రతిమొద్దాయివై వచ్చిన సాక్ష్యమును పొందుపరచుచు, ఇందువైని ముద్దాయిలవాదమును ఖండించిరి. ముద్దాయిల న్యాయవాదులు తెలియజేసిన యంశములకు జవాబునిచ్చుటకు యత్నించిరి. ముద్దాయిలందఱు పరిక్షకాలేదు ఇంక పదిమంది మిగిలిరి. ఈపదిమంది విషయమైన తమ వాదమును రేపటిదినమున సిట్ మును గారు జరుపుదురు.

ఒక పత్రికా సంపాదకునికి వైభాము గారి పెన్నులు

ఇచ్చుట

లాహోరు జులై 28:—లాహోరులో ఉరు. భాషలో ప్రకటింపబడుచున్న వెయసా అక్బరుపత్రికా సంపాదకులగు మున్సిమహబూబముగారికి మైదరాబాదు వైభాము గారు నెలకు ర. 225 లుపెన్నును యిచ్చుటకు ఆజ్ఞాపించిరి.

దీపక పత్రిక నిలువబడుట.

లాహోరు జులై 28:—శ్రీమతి సరళాదేవి మైదరాబాద్ గారు దీపకు అనుదిన పత్రికను దేశభాషలో ప్రకటించుచుండిరి. కష్టము వచ్చుటవలనను సమర్థులగు సంపాదకులు చిక్కకుండుటవలనను వారా పత్రికను నిలుపవలసి వచ్చినది.

వాయు వార్తాస్థానముల నరుస.

లాహోరు జులై 28:—నిన్నటి దినమున సివిల్ అండు మిలిటరీ గిజెటుకు లండనులో నున్న విలేఖు క్లైములు తంతి వార్త నంపెను. గాడ్ ఫ్రీజులు గారు మార్చిలో కాన్స్ పసి వార్షిక సమావేశము న నిల్చు చెప్పిరి. ఏమి 1910 సంవత్సరం ఏప్రిలు నెలలో వాయు వార్తా స్థానము వరుసకు గట్టుటకు దొరతనమువారి యయతులిని జేసిరి. కాని అకయతి నిత్యులేదు ఈ విశ్లేషణను వి. జగ్జునివారు 2900000 పొందగలమునకు వచ్చింది అట్టి కరసం కట్టింది. యధును ప్రారంభమైనది. విశ్లేషణచేయుట లేవు సలసుల చేరుకు అవి 4-8-4 తేదీ సామంతాలము జగ్జునివారు కోకలన్నిటికి వాయువార్తలను పంపబడెను కాటర్ లాడుకు కితి నాకనొక్కవారి గాపాసిన బ్యూరోవాకి తాము వాయువార్తా స్థానముల నిర్మాణమునకు వచ్చిందిగద్యమునుచుండును.

బొంబాయి రాజధానిలో విభాభాటలు

బొంబాయి జులై 29:—బొంబాయి కర్వెనిగార్డులకుపు నెనెటుచి 8-8-15 తేదీని సమావేశమగును. అప్పుడు కి 70 కాలల నన్ని యుభాంబులు, పూవా, అహమ నాబా కో. కుమి గూర్చి యుంచరలేకా లేక రాజధానియందుండుటకు వచ్చి యుంచరలేనా యకు సంశయము గల్గుంతురు. ఈ వ్యాప్తిలోని సామము విశ్వవిద్యాలయచక్రమున ముఖ్యస్థానమగును. కలకాల విద్యాభ్యాసపద్ధతిలో మార్పుల గలిగించును.

సంఖ్య

రాజధాని నగర నిర్మాణ యుద్ధాంశికావర్త.

సింహ జులై 28:— ఇండియానుగ్రహం 27వ తేదీన ఇటుల తిరిగి వచ్చింది.

రహస్యం గము.

అస్త్రియా జన్మనీనీలు ఉత్తరమున కొవ్వొత్తు విల్లు నగరము చుట్టుకొనుచున్నట్లు. పాల్వీకు సమాధులమున రీగాడు 20 మైళ్లదూరముననున్న తుకుంటోములవద్ద శత్రువులు తలపడగా మేము నాకాఫీంగుల సహాయమున వారి నోడించితిమి గాని దక్షిణమున ముఠానుండి శత్రువులు కొవ్వొత్తులను తీసి, రెయిలెనింగముననున్న పానెస్సుకు వెళ్లిరి. అది రహస్యమున 26వ తేదీన ప్రకటించిరి. మల్వీకి ఈకాస్టాగ్నేయ భాగములనుండియును మారు రం మైళ్లదూరముననున్న పోస్టులు పోనెజు జిల్లాలను జరగలు జులై గారుచేరిన జర్మనలు వ్రాసిరి.

సూర్యరంగమున వారుకు పశ్చిమమున పిస్సానిమిద నున్న మాస్టానులను జర్మనులకును ప్రయోజనకరముగా మట్టించుచునేయున్నారని. పులటమగ్గురు ఆగ్నేయమున నేమా నది దాటి జర్మనులను మేము రోజుకు దక్షిణమున ఓజునదీ ముఖ్యమున నోడించితిమి. ప్రకాశవీ సమాచయమున గూడ మేము శత్రువుల నోడించితిమి. నోవోబార్డి లెస్సు బనా ప్రాకార గతులతో గూడ శత్రువులకు కొంత హాళి కలిగినది. అని రహస్యమున ప్రకటించి. మేము ఓస్ట్రి లంకాకు వెళువారును దాటితిమి. ఓస్ట్రి లంకాకు దిగువను మేము రహస్యమున పెల్లెలెలకు బగువంతు తోలుచున్నామని జర్మనీవారు వ్రాసిరి. పిమ్మలాట వడకుట ఇవాన్కోడు బర్ని ప్రాకారముల వద్ద యుద్ధము జరిగినదని మాటతప్ప ముఖ్యమున పోరు నేదియు జరిగినట్లు వేడుకలవారును వ్రాయలేదు. పీకెజుబుగ సభలకును దగ్గరకు, తీర్పుగా జరిగినది. శత్రువులు యుద్ధరంగమునందలిను తలపడిరి. గుజరాతుకు తిరిగి వెళ్లిన గొప్ప నేనతో తలపడిరి. కాని మేము వారిని పూర్తిగా యోడించి మరల తలపడితిమి. ఈ ప్రాంతమున కొన్ని గ్రామము లొకరినొకరిననుండి యొకరినొకరినను ముఠకు ముఠకు తప్ప మరీ ఏమియును జరగలేదని రహస్యమున 28వ తేదీన ప్రకటించిరి. పిమ్మలాట వడకుట మెక్స్సుగారి సేనలతోను ముఠామియు లేదు. గాని ఉత్తరసంక్షిప్తీయియ పల్లి గ్రామము ప్రాంతమున మేము శత్రువుల నింకను జెనుకకు తోలితుని సర్దుము వ్రాసిరి.

ప్రాణురంగము.

మార్మియునులేదు.

ఇటీవలగము

ఇన్వోనోయ దిగువ భాగమును మేము కొంతయుండవకు పోగలిగితిమి. ప్రతివోటను తీర్చుకొనగోరవలసిగలిగినది. అని ఇటీవల వారు వ్రాసిరి. యుద్ధరంగము నందలిను ఇటీవల వారు సహారా ప్రాంతముల విశ్రామము లేకుండపోరిగాని వారికి గొప్పలాభము లేదు కలగలేదని అస్త్రియావారు వ్రాసిరి.

దార్జిలింగ రంగము.

దార్జిలింగుండి సర్. అష్మీగుబార్డులెటుగా రెటుల వ్రాసిరి:— ఈ ప్రాంతమున పానెస్సుమిద యుద్ధాంశికావర్త ఎటుల నున్నది అది వాస్తవముగాడ :టులనేయున్నది. ప్రాప్తమున కన్నీటి పాము గానీ ప్రాంతమున ఏమియును తిరిగితిమి కలగలేదు. శత్రువుల సైన్యముల భాగములు మొదట భిక్షు ముచేయబడి కిమ్మట దొమ్మిచేయబడి పిమ్మట ఎదిరింపకుండ చేయబడలేదు. వారికిరంగులు బహిష్కరముగా లేనపుడు తురిమ్మల రాత్రియుద్ధము నే కోరెదను.

సింహా పురపాలక సంఘమువారి నిబంధన.

సింహ జులై 28:— గతసంవత్సరపు రిపోర్టు యొక్క నిబంధన ప్రకారమును సమయ వాస్తవికమున వెలువరించిరి. ఈ రిపోర్టులను 12 వేల రూపాయలు వసూలు అయినట్లున్న రిలక్షుల రూపాయలు భర్త అయినట్లున్న తెలియకచ్చుచున్నది. నీటినుండి విద్యుచ్ఛక్తిని దీని కర్మాగారము సాపేక్షపడినది. ఈ కర్మాగారము తృప్తికరముగ పనిచేయుచున్నది. విద్యుచ్ఛక్తిని లాభకరమైనదని గ్రహించుచుండిరి. ప్రైవేట్ కంపెనీ దీని నొగంగుటకు అలాచరములనుపుచుండిరి. దీనిములను వెలిగించుటకున పుర ప్రజలకు చాల నుభకరముగనున్నది. నీళ్లను తోడుటకు విద్యుచ్ఛక్తి నేయువకాగ నుచుచుండిరి.

లీలా నానాకను ముందుట.

లండన్ జులై 28:— న్యాయాధ్యక్షుల వర్ణన పుత్రిక ఇటు వ్రాసిరి. "లీలానా అయి అమెరికా దేశపు నాకను ముందుట అనవసరము అక్రమము జర్మనీ దేశపు పుత్రిక. సైరముచకులక వ్రాలకచ్చు నీచేత పరివమాతుకము

స్వీడనుమిప్పు సరిము:— ఈక్రిందిసంఖ్యలవారు

జరిగిపోయిన స్వీడనుమిప్పు పీక్షగా కృతాన్తరము ప్రకటించబడింది:—

2, 5, 10, 11, 15, 17, 18, 21, 24, 27, 28, 34, 35, 36, 39, 41, 42, 47, 51, 53, 54, 57, 59, 64, 69, 72, 74, 75, 76, 79, 80, 82, 88, 97, 105, 112, 118, 119, 120, 122, 123, 125, 129, 131, 133, 135, 136, 139, 141, 145, 146, 147, 150, 154, 157.

అమర్ ఫిజియాలజీ (ఇతుకానీకాస్ట్రుము)

ఎలిమెంటరీ గ్రేకు

మొదటి తరగతి.

370, 89, 1722, 901, 4481, 83.

రెండవ తరగతి

72, 80, 81, 84, 85, 87, 90, 141, 172, 173, 174, 175, 177, 180, 181, 183, 188, 190, 191, 194, 197, 204, 277, 369, 371, 424, 426, 445, 473, 474, 476, 477, 479a, 556, 557, 562, 563, 564, 592, 614, 669, 670, 698, 701, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 731, 878, 881, 884, 889, 890, 891, 894, 897, 900, 902, 903, 905, 984, 985, 986, 987, 988, 1055, 1069, 1125, 1126, 1127, 1129, 1131, 1214, 1292, 1310, 1314, 1322, 1365, 1370, 1391, 1395, 1397, 1411, 1414, 1415, 1418, 1535, 1536, 1537, 1538, 1551, 1553, 1593, 1598, 1605, 1606, 1675, 1678, 1682, 1710, 1715, 1718, 1720, 1724, 1726, 1727, 1819, 2028, 2030, 2031, 2033, 2034, 3505, 3723, 4479, 4480, 4482, 4483, 4484, 4510.

హైజన్ (అగ్గికాస్ట్రుము)

ఎలిమెంటరీ గ్రేకు

మొదటి తరగతి

4680, 733, 384, 927, 368, 928.

రెండవ తరగతి.

89, 141, 160, 161, 204, 371, 383, 422, 423, 429, 430, 564, 624, 625, 631, 633, 651, 677, 684, 685, 687, 688, 689, 709, 725, 901, 902, 903, 904, 920, 921, 929, 934, 986, 987, 988, 1129, 1130, 1139, 1142, 1222, 1340, 1364, 1385, 1386, 1387, 1388, 1389, 1395, 1399, 1413, 1414, 1415, 1416, 1418, 1429, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1439, 1527, 1553, 1554, 1557, 1558, 1685, 1710, 1994, 1995, 3722, 3723, 4483, 4484, 4485, 4510, 5000, 5001.

జె. జె. వై. ద్వితీయ భాగము సంగ్రహము.

హంబూలు జులై 28:— వై. విజయవల్లభులకు వారివారి కృతాన్తరము, హంబూలుకు ఉత్తరమునకుల కొరకు దగ్గరముల సంపుటండి రియ, కి భాగ తియ, రిమా యిందనకై ప్రక, కి పాగనీ ప్రీతికపచారికా కథకులనేకములు చుండిరినియు లేలుపుచున్నది.

మన శాస్త్రవేత్తల కృతాన్తరములు.

లెంగ్ మునానాకాదరము. లండన్ జులై 28:— డెయిలీ పోస్టు పత్రిక యిట్లు వ్రాసెను. డేరాదున్ లో సామ్రాజ్యకాన పరిశోధకసానమునకు కళాశాలలోను జరిగిన పరీక్షలో సి. అబ్దుల్ జాఫ్ఫుగారు చాల మెచ్చు కృతాన్తరము. ఈయన రెండు సంవత్సరముల క్రితము లెంగ్ మునానా ప్రధానకళాశాలలో వి. యస్. పట్టమును పడెరి. ఆ గ్రహణ కాలమున ప్రధానకళాశాలలోను ఉత్తీర్ణులై రాష్ట్రీయ కాలమున పనిచేయుటకు కానీవీమయకాభ్యాసమును పొందుటకు మైసూరు దొరతనము వారు ఈ యననపపి నెలకు మామురూపాయలు విద్యావేతనము నిచ్చిరి. కడపటి పరీక్షలో కోవిదుత్తమున సుప్రసాదమును పడెరి గౌరవముతో నీయక కృతాన్తరము కృతకాస్ట్రుమునకు ఉత్తరమున విద్యాధికి జుగదగిన గౌరవోద్యములకు స్వల్పజీవితకములను కాన శాస్త్రవేత్తలమునకు ఒకగలము కందస్కరణీయ పతకమును యాయకుల యాచుబడినది. ఇట్టి యోగ్యుడగు విద్యాధిని ఎన్ని పంపినందుకు కళాశాలాధికారు మైసూరు దొరతనమువారిని కొనియాడిరి.

లెంగ్ మునానాకాదరము.

లండన్ జులై 28:— యాద్యు కైస్తవ మతాధిపతిగారు ఆంగ్లవహ్నినాకాదరముచూచి సెర్వ్యాసమును పత్రికలలో ప్రకటించిరి. దానిభావము "యద్ధమకొర కెరురు చూచుచుంటియండగల కష్టములను గ్రహించుట యసాధ్యము. వాదీదేశముకొర కనేకత్యాగములను చేసిరి. అయినవారు సంపూర్ణముగ సత్సాహమునే కలిగియున్నారు. కాశిగారును మందుగల సత్తికయును తిరుగుచున్నట్లులెల్లలోని వారు గూడ చాల సాహసముతో పనిచేయుచున్నారు. యద్ధమువలన నాకాదరమువారికిని శత్రునాకలు ప్రాల్లమునున్నునానిలోని వారిని సహచర్యము చేచ్చిరి. సర్వసిద్ధముగాను నాకాదరముచూచి ఆంగ్లతకు డబ్బుమునందక మాడుగాని ముఖ్యమయము వారిలోగల సహచర్యమే మునున్నది. ఒకరినొకరు విమర్శించుటగాని ద్వేషించుటగాని ఎన్నడను వింతలేదు. వైఖలకును వైఖిద్యోగము గూడ ఎద్దిరలు జెల్లికాగారియొద్దకు ముగ్ధులను రాగమును గౌరవమును గలదు

SOUTH INDIA.

The Servants Register Scheme.

Ootacamund, July 28

The Ootacamund Police, as a result of the energy of Mr. E. B. Lovelock, have made a great success of the servants registration scheme, and over 3,000 servants' character-books have been issued at a nominal cost. The advantages of the scheme are, that there is a reliable record of each servant's previous employment and of his character, and undesirable domestic servants can no longer present forged or hired chits. This scheme is likely to be copied by other stations.

H. E. the Governor at Nandyal.

NANDYAL, July 28

After staying overnight at Panyam H. E. Lord Pentland continued his tour to Nandyal, where he received and replied to addresses from the Nandyal Municipal Council and the Peoples Association. He afterwards drove round the town.

The Work of the Salvation Army.

Commissioner and Mrs. Booth Tucker's Lectures

COONOR, July 29

Commissioner and Mrs. Booth Tucker held a successful meeting last night at the Gymnasium, Wellington, when despite the adverse weather conditions, there was a large and representative gathering present.

Commissioner Booth Tucker made an interesting speech of their work specially in reference to the rescue of criminals and their settlement work in Ceylon and North India. Incidentally he mentioned that at the Salvation Army's Home for Prisoners in Ludhiana at present, the inmates were engaged in making shirts and rolling tobacco into cigarettes for soldier sat the front. The speaker referred to the Salvation Army's Silk Weaving institution at Bangalore and was of opinion that the Nilgiris afforded ample scope for starting a similar institution. In winding up he paid an eloquent tribute of gratitude to Her Excellency the late Lady Hardinge mentioning in feeling terms her interest in the work of the Salvation Army. As an instance she pointed out that during her visit to Mysore she inspected their silk weaving institution at Bangalore. The Commissioner remarked that H. E. the Viceroy too was equally interested in their work. The Salvation Army was proud to state that they had Their Majesties the King and Queen as their Patrons. The Lectures throughout, were illustrated with clear cinematograph views.

A Case in the Mysore Chief Court.

BANGALORE, July 28.

At the Mysore Chief Court the Chief Judge delivered Judgment in an appeal of Usman Khan who was convicted by the Special Magistrate of Kolar Gold Fields under Section 411 Indian Penal Code, being in possession of stolen sponge gold and sentenced to one year's rigorous imprisonment. The Chief Judge held that the evidence was insufficient to support the conviction and returned the records to the Divisional Bench, releasing the appellant on bail of his own recognizance of Rs. 100.

MYSORE.

Mr. K. Bhaskarasastri Discharged

BANGALORE, July 28.

Mr. K. Bhaskara Sastri, Sanskrit Professor of the United Theological College, whose arrest on the 28th June caused a sensation in the city on an allegation of removing the property belonging to Mr. S. Subha Rao of Basavanagudi with whom Mr. Sastri lived, has been discharged by the City Magistrate. Mr. Sastri is a well-known author and a scholar and highly connected.

Selection of Judges to Mysore Chief Court.

BANGALORE, July 28.

With reference to the Judicial Conference's recommendation that one of the three Judges of the Mysore Chief Court be selected from the local Bar the Government consider it undesirable to make any such hard and fast rule.

A Successful Forest Student.

BANGALORE, July 28.

The "Daily Post" announces the success with distinction of Mr. C. Abdul Jubbar in the recent examinations of the Imperial Forest Research Institute and College at Dehra Dun. Mr. Abdul Jubbar took his B. S. Degree two years ago from the Bangalore Central College with coveted first class in English language branch, and was deputed by the Mysore Government for training in Forestry for the Provincial service on a stipend of Rs. 100. He passed with honours the final examination standing first in order of merit. He is recipient of the honours gold Medal and silver medal for the best student in Bombay and Hill Memorial prize for proficiency in sylviculture. The College authorities have congratulated the Mysore durbar on the selection of their nominees.

HYDERABAD.

The Nizam's Generosity.

An Editor Pensioned.

LAHORE, July 28.

H. H. the Nizam of Hyderabad has granted a liberal pension of Rs. 225 per mensem to Munshi Mahbubulam. Editor of "Paisa Akhbar," a local Urdu daily.

The Bombay Governor Leaves Hyderabad.

SEUNDERABAD, July 29

Their Excellencies visited the Colconda Forts and attended sports yesterday, and left by a special at 10 P.M. last evening for Poona

THE GREAT WAR.

Bombardment of Arras.

ARCHBISHOP OF YORK'S TRIBUTE TO GRAND FLEET.

Magnificent Russian Resistance.

FIERCE BATTLE ON CARSO PLATEAU.

[Reuter's Agency]

CREAT BRITAIN

The British Grand Fleet

The Archbishop of York's Visit.

LONDON, July 28.
The Archbishop of York has published a two column article describing his visit to the Grand Fleet. He says: "It is impossible to realise the strains of waiting for the day and the sacrifices the men are making for the country, but despite everything they are full of cheerfulness." He pays a tribute to the bravery of the trawler men who are patrolling and mine-sweeping, and says that the war has brought the Navy and the fleet of coasters and trawlers into closer deship. "An outsider cannot fail to be impressed by the all-pervading sense of readiness of the Fleet, but the deepest and most moving impression is the splendid spirit of comradeship and unity." The Archbishop states that he "never heard a word of criticism or felt the slightest breath of jealousy. Officers and all men are full of admiration and affection for Admiral Jellicoe and have confidence in him."

Imperial Chain of Wireless Stations.

Great Britain's Short-sighted Policy.

LAHORE, July 28.
The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cabled yesterday:—Mr. Godfrey Isaacs said at the Marconi Company's Annual Meeting that its application to the Government in April, 1910, for the privilege of erecting an Imperial chain of wireless stations, which was rejected, inspired Germany to construct a similar chain costing £2,000,000. At 5 in the afternoon of the 4th August 1914, German stations informed merchantmen that war was declared upon England and that they should make as quickly as possible for a neutral port. The saving of one ship of the "Vaterland" class paid the whole cost of the wireless stations.

FRANCE.

A French Bulletin.

PARIS, July 28.
There was a very lively struggle northward of Souchez the Germans making three violent attacks at different points but being thrown back by vigorous counter attacks the communiqué adds that an attempt of a German movement in Argonne was checked by rifle fire.

RUSSIA.

Fierce Fighting Going on.

Russian Counter-Attacks.

LONDON, July 28.
PEIRGRAD.—A communiqué records increasing violence of the battle on the Narew front on Sunday and Monday, the fighting extending to the vicinity of the Novo Georgiysk fortress. Vigorous Russian counter-attacks contained the enemy's attacks left of Narew, and many villages and woods constantly changed hands.

Fighting has been very fierce in the forest east of the Rozhan fortress. The Russians on both banks of the Narew have successfully attacked and great reserves have been brought up above Serotsk, north of Warsaw, forcing some of the enemy to retire in disorder and taking seven hundred prisoners and a number of maxims. Armoured motor-cars contributed to the repulse of the enemy counter-attacks.

There is a lull between the Vistula and Wieprz rivers, but east of the Wieprz to the Bug the Germans attacked in great force and took some Russian redoubts. A counter attack expelled them.

The enemy south west of Kovno have been driven across the river.

The Russian Resistance.

Unqualified Admiration of Allies.

ALLAHABAD July 28

A "Pioneer" special cable says—The Russian resistance to the most powerful attack of the whole war has evoked the unqualified admiration of the Allies. They have prolonged the operations so that the real battle of Warsaw has scarcely begun, and have compelled the Germans to employ men and guns largely exceeding their calculations. The Germans in several sectors are believed to have been reduced to inaction by the entire lack of reserves.

A German Position Precarious.

LAHORE, July 28.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cabled yesterday:—Apparently the German artillery has not crossed the Narew, and the force on the left bank is in a precarious position.

A Berlin Communique

Magnificence of Russian Resistance Evidenced

LONDON, July 27
AMSTERDAM.—That the Russians are fighting magnificently is evidenced by to-night's Berlin communiqué, the whole tone of which is that the situation is unchanged. It admits a great Russian simultaneous attack on the Narew front, though it minimises the results of the attack. The communiqué says that there is nothing doing before Warsaw, Novo Georgiysk and Ivangorod. The position of General Mackensen is unchanged. The Germans claim to have made some thousands of prisoners on the Narew, southward of Cholm, but the very nature of the fighting casts very grave doubts on such claims.

ITALY.

An Italian Communique.

LONDON, July 28.
ROME.—The Communique says:—The battle on the Carso plateau continued very fiercely on July 26th. The Italians advanced on the entire front. The left wing captured a strong position on Mount San Michele dominating most of the plateau, but it was instantly made a target for a cross fire from many batteries and obliged to retire a little beneath the crest, where it holds ground. The centre progressed towards the Hill San Martino, bayonetting the enemy out of his covering trenches and redoubts. The right wing towards nightfall carried out a brilliant action with the object of straightening the line, and captured Mount Seibusi driving out, inch by inch the strongly entrenched enemy, and capturing three thousand two hundred prisoners, including a Lieutenant-Colonel and forty-one other Officers, five maxims, two trench-mortars and numerous rifles and munitions.

AFRICA.

The Kaiser's Promise.

ALLAHABAD, July 28.

A "Pioneer" special cablegram says:—General Botha told a Cape Town Deputation that Maritz, on the outbreak of hostilities, asked the Germans to provide him with munitions and enquired how far the independence of the New Republic was guaranteed. The Kaiser's reply was: "I shall not only acknowledge the independence of South Africa, but even guarantee it, provided a rebellion starts immediately." General Botha also announced that maps had been discovered drawn on the assumption of peace concluded at Rome in 1916. Africa below the Equator was marked "Greater Germany," except a minute fragment labelled "Boer Reserve."

GERMANY.

German Machine Guns.

An Estimate.

LAHORE, July 28.
The "Daily Express" Paris correspondent mentions an estimate that the German machine guns on the western front number 95,000 ("C. and M. Gazette's" special cable)

UNITED STATES.

An American Note.

LONDON, July 28.

A New York message to the "Times" says that a Note has been sent to Great Britain insisting that the rights of American citizens under international law shall not be restricted by British Orders-in-Council.

Britain's Reply to the American Note.

LONDON, July 28.

WASHINGTON.—Britain's reply to the American note of March 30 regarding the British blockade has been received. It holds that the British orders in Council are within international law though they may involve a new application of the principle and argues that it is proper to await a judicial interpretation. Officials here say that the note is most courteous and cites decisions of the United States Supreme Court during the civil war as justifying Britain's course.

American Cotton Sales.

A Tennessee Congressman's Statement.

LONDON, July 28.

Mr. Sims, Congressman of Tennessee, has issued a statement showing that Germany and Austria have more nearly obtained the normal supply of American cotton since the outbreak of the war than France and Russia, while Scandinavian countries and the Netherlands have enormously increased their importations. Mr. Sims concludes that it is evident that the British Order in Council is not responsible for the slump in the cotton sales.

TELEGRAMS.

Sinking of the "Leelanaw."

American Press Condemnation.

LONDON, July 28.
The "New York World" says:—"The sinking of the American Steamer 'Leelanaw' was unnecessary and lawless." The paper considers the act far more sinister than the unfriendly tone of the German Press.

INDIAN TELEGRAMS.

[ASSOCIATED PRESS AGENCY].

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

The German Offensive.

SIMLA, July 28.

The following telegram dated the 27th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State for India:—In the Austro-German offensive the chief movement is now on the north where the Germans appear to be circling round towards Kovno and perhaps Vilna. A Russian communiqué of the 26th instant says the enemy's offensive from Lukum towards Cholm on the Baltic 20 miles west of Riga was repulsed with the assistance of guns of Russian ships; but further south, from Shavli, the enemy approached Ponevich on the Kaidany front on the road to Kovno, and the Germans say General Bulow reached the district of Poswol and Ponevich about 40 miles slightly north east and south east of Shavli.

The Narew Front.

Regarding the Narew front a Russian communiqué says:—The enemy continue their unsuccessful attack on the Russian positions on Pista river west of the Narew. South of Rozhan, the Russians have thrown back near the mouth of the Oje the Germans who had crossed the Narew south east of Pukusk. The enemy's attacks on River Pruth were repulsed, and the enemy have had small engagements with the advanced detachments of Novo Georgiysk. A German communiqué mentions the forcing the Narew above Ostroienka, and says that below Ostroienka the Germans slowly are pushing the Russians back towards the Bug. Neither side mentions any important movement west of the Vistula except an attack on the advanced works of Ivangorod but between Wieprz and Bug the battle continues with great intensity. According to a Russian communiqué of the 25th instant the enemy attacked along the whole front, and north of Grubochoff especially the enemy delivered a very energetic attack with strong forces. Nevertheless the Russians repulsed almost all attacks and successfully counter-attacked. Except a few villages which changed hands there is no change, the Russians say, on this front. A German communiqué says on the north line Viz. Vaislawie Grobieszow the Germans have pushed the enemy further back, otherwise the situation west of the Vistula and of general Mackensen's armies is unchanged. In the west nothing important has occurred.

Progress in Isonzo.

The Italians claim appreciable progress on the Lower Isonzo. The fighting everywhere is characterised by the greatest desperation. An Austrian report says the Italians attacked day and night on the whole front with uninterrupted stubbornness but obtained only temporary local successes.

A War Correspondent's Account.

Sir Ashmead Bartlett writing from the Dardanelles says:—In front of Achi Baba the situation is exactly the same as before Ypres on Souchez, and victories cannot be won in a day there any more than in France. Sections of the enemy's line must first be pounded to pulp, then stormed, and finally held against counter-attacks. The Turk has a partiality for night fighting when his inferiority in artillery is not apparent.

The Simla Municipal Report.

SIMLA, July 28.

The Simla Municipal Report for the past year to-day issued shows total receipts of 12 lakhs and expenditure of eight lakhs. The most notable event of the year has been the success achieved by the Hydro-Electric Installation which is working most satisfactorily, the whole of the available current being now profitably employed and extensions under contemplation, while the boon to the station of good lighting is a very considerable one. Electricity has also replaced steam for much of the pumping of the water supply.

CALCUTTA.

An Application by a Plaintiff Proceeding to the Front.

CALCUTTA, July 28.

Another application was made to-day at the High Court before Mr. Justice Imam on behalf of a plaintiff, who is going to the front. This is an application made on behalf of Lieutenant Sen Gupta, I. M. S. under orders to join in Bombay on the 3rd August to proceed to the front, for an order that a suit instituted by him against Mr. A. P. Stockwell, Manager of the Remington Type Writer Company to recover Rs. 35,000 as damages, be heard before the plaintiff left India. The ground on which this application was made that if the plaintiff was killed while on active service, the suit would abate. The Plaintiff's case was that while he was travelling in a taxicab it collided with a car belonging to the defendant, being driven by his wife, which prevented plaintiff leaving India in January for the front. The Plaintiff will be examined "De bene esse" on Friday next. The suit will be heard within a month.

A Condolence Meeting.

CALCUTTA, July 28.

At a Meeting of the Calcutta Corporation several Commissioners referring to the loss sustained by Dr. Banks a member of the Corporation, by the death of his eldest son Lieutenant C. H. D. Banks, who died from a wound received in Belgium at the beginning of the war, tendered their sincere sympathy and condolence to the bereaved father.

TELEGRAMS.

Liquidation of the Northern Circars Life Assurance Company.

CALCUTTA, July 28.

To-day before Mr. Justice Chaudhuri an application was made on behalf of Mr. Palmer, liquidator, appointed by the Northern Circars Life Assurance Company, in liquidation, for an order to restrain the suits which had been brought against the Company in the Small Cause Court. It was stated that the Company went into voluntary liquidation on the 19th July last, the liabilities amounting to Rs. 20,00,000 and assets Rs. 2,25,000. The suits filed in the Small Cause Court against the Company were for small sums. His Lordship granted the application.

The Decentralisation Bill.

Mr. Beatson Bell's Visit to Calcutta.

CALCUTTA, July 28.

The Hon'ble Mr. Beatson Bell arrived in Calcutta from Dacca this morning. The principal cause of his visit is the forthcoming sitting of the Select Committee on the Decentralisation Bill, the membership of which has been increased by the addition of the Hon'ble Mr. Lang and the Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee. Mr. Beatson Bell will be in Calcutta during the next two weeks.

Tibetans Training To Become Modern Soldiers.

CALCUTTA, July 28.

A Kalimpong message says that the Chinese and Tibetans are preparing for the future. Forts are being built, and Tibetan Mongolian and Japanese instructors are training Tibetan soldiers in Muscatry.

Dum Dum Factory in Full Swing.

CALCUTTA, July 28.

One of the results of the recently formed Munitions Department is that the output of the Dum Dum factory has been very largely increased. The staff are now practically working night and day, and are daily turning out a very large number of shell cases. In addition last week an order was received from the Government of India for a large quantity of bullets. Bullets will be ready before the end of the week.

PUNJAB.

The Case against a Municipal Secretary. Conviction and Sentence.

LAHORE, July 28.

In the Chief Court to-day Mr. Justice Rattrigan and a Jury heard the arguments on behalf of the prosecution and defence in the case, under Section 408 Indian Penal Code, against Johnson, formerly Municipal Secretary, Gujranwala. His Lordship charged the Jury, explaining the law of embezzlement. The Jury then unanimously brought in a verdict of guilty. His Lordship accepted the verdict and sentenced the accused to eight months' rigorous imprisonment.

The Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, July 28.

At the hearing of the Lahore conspiracy case to-day the Government Advocate continued his reply to the defence Counsel, noticing the evidence against each accused, criticising his defence, and trying to meet the arguments of the defence Counsel. Mr. Petman has now finished examination of the cases of all the accused, excepting ten, whose cases he will argue to-morrow.

Judgment in the Kot Bahadur Dacoity Case.

LAHORE, July 28.

Judgment in the Kot Bahadur Dacoity case was delivered by Mr. Douglas, I. C. S., the Special Magistrate of Jhang, on the 24th instant. There were 38 accused originally concerned in the case of whom 13 were discharged on "binnis" in consequence of "solle prosequere" being entered by the Public Prosecutor. Of the remaining 25, seven were acquitted, 17 convicted, and one continues at large. The sentences were as follows:—To seven years rigorous imprisonment three accused, and to five years rigorous imprisonment 14 accused. The facts of the dacoity were most particularly remarkable. On the 1st March about 10 A.M. the accused about 100 to 125 persons, belonging apparently to Kot Bahadur itself or the adjoining Mauzas of Chokan, Tanpur and Kashidpur appeared before the village and announced their intention to loot. A deputation which went out to conciliate the mob met with no success. In fact the raiders set upon them, and inflicted more or less serious injuries upon some of their number. After this the dacoits, arrogantly claiming to be German army specially licensed to loot, proceeded systematically to ransack every Hindu house in the place. These number 15 or 16, the Mussalmans being let alone.

The 'Deepak' Suspends Publication.

LAHORE, July 28.

'Deepak,' a daily vernacular newspaper owned by Sarla Devi Choudhuran has suspended publication owing to the losses sustained and the difficulty of getting competent editors.

The Hoshiapur Murder Case.

LAHORE, July 28.

The Special Commissioners wrote in the concluding portion of the judgment as follows:—In our opinion the guilt of accused Banta Singh and Buta Singh has been established, and the murder of Chanda Singh Zaidar in the presence of his wife and son was a most deliberate and brutal crime. We accordingly convict each of the accused, Banta Singh and Banta Singh of the offence under Section 302 of the Indian Penal Code and hereby sentenced each of them to be hanged by the neck till he be dead. We further direct (under Section 62 Indian Penal Code) that property moveable and immovable of each accused, to the extent to which it may be liable to confiscation, be forfeited to Government. We order that Hira Singh, the approver be discharged.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

A Second Charge Against Sub-Judge Govind Balwant Laghate.

POONA, July 28.

Sub-Judge Govind Balwant Laghate, against whom the second charge of receiving as bribe two hundries for Rs. 55 and Rs. 50 was brought was concluded at Ahmednagar yesterday. In his statement to the Court he said that Narayandas Kanatalal's evidence was false. His accounts were fabricated and he was playing into the hands of the Police. His (accused's) prosecution he attributed to a certain expression which he should not have used to his superior Mr. Madgaonkar, the District Judge in respect of certain inspection notes. Narayandas had not visited him at Nasik, nor given him a new horse for his old one. The two hundries he had received from Mr. Deshpande, a pleader of Ahmednagar, and he had given him cash in full for them. He could not say why he had invited Narayandas' brother Champalal to Poona. He had offered to explain the allegation to the Government, but had been told that the matter was already before a Judicial Tribunal.

The Bombay Port Trust Budget.

BOMBAY, July 28.

The Trustees of the Port Trust Bombay, at their meeting yesterday, considered the chief accountant's statement of receipts and expenditure for the year ending the 31st March 1915. The Budget estimates for the year under review, provided for a deficit of Rs. 13.03 lakhs, and in spite of the dislocation of the trade caused by the war, the actual deficit was only Rs. 16.22 lakhs of Rs. 3.14 lakhs in excess of the estimates. The receipts do not include the revenue in war account. The outstanding at the close of the year amounted to approximately Rs. 2 lakhs. The deficit will be met from the revenue reserve fund specially accumulated to meet the temporary deficits anticipated for the first years after the new dock and the Port Trust Railway become available for traffic. The Fund with the addition of the revenue surplus for the year 1913-14 amounts to Rs. 105.58 lakhs, and after deducting a deficit of Rs. 16.22 lakhs above referred to, and withdrawing Rs. 270 lakhs to meet expenditure incurred on special works in connection with the temporary cotton depot at Mazagon, and the relaying of sidings inside the Princess and Victoria Docks, the balance of the revenue reserve fund will amount to Rs. 86.55 lakhs.

J. J. Nursing Association Indian Women Joining.

BOMBAY, July 29.

The Annual Report of the Bombay J. J. Hospital Nursing Association shows that many Indian Nurses are applying for employment and that there are now under training eight Hindus, six Indian Christians and three Parsis and four Bene Toraels.

Arts Colleges in Bombay Presidency.

BOMBAY, July 29.

The Senate of the Bombay University will meet on the 31st August to consider the question whether the colleges teaching for higher University degrees should be concentrated at Ahmedabad, Bombay and Poona, or diffused all over the Province. Determination of this question will form a landmark in the history of the Bombay University, deeply affecting its future policy so far as collegiate education is concerned.

EAST BENGAL.

Mr. Jamal Contributes Rs. 5000. To the Famine Fund.

CHITTAGONG, July 28.

To-day Mr. Abdul Aziz the local representative of Mr. A. K. Jamal C. I. E., of Rangoon handed over a cheque of Rs. 5000 through Mr. Percival a Vakil of Chittagong to the Divisional Commissioner for distribution in famine areas of eastern Bengal.

Trial of the 13th Case by the Barisal Special Tribunal.

CALCUTTA, July 28.

The Barisal Special Tribunal is engaged in hearing the 13th case of dacoity, in which one Afil and five other Mahomedans are charged with dacoity and murder. This is a most brutal case, in which the accused are alleged to have ruthlessly burnt to death four members of a family. The prosecution story was that on the 12th April last there a dacoity in the house of Kalu Howlader of the Village of Kaikhali, Police Station Bhandaria, attended with house burning in the course of which 4 female members were burnt to death and Kalu was seriously burnt. Kalu was sleeping in his tin house with the other members of his family in separate rooms. At about midnight about 30 dacoits entered Kalu's house, carrying torches, hurricane lanterns, lejas, sarkis, ramdacs and Gulaibash. Kalu and his son Gani awoke and arming themselves with two lejas opposed the entrance of the dacoits to their house. Failing to enter the house the dacoits collected a large heap of "hogla" (a kind of grass) leaves round the house, and set fire to them. Soon the house was on fire and this made Kalu desperate. He and his son tried to save themselves and the other members of the family from immediate death, but as Kalu came out he was pursued by the dacoits. Kalu fell into a tank, whence he was dragged out and brought to the courtyard. In the meantime the villagers arrived in large numbers and the dacoits decamped. The female members of the house four in number had no time to leave the house, and they were all burnt to death. Kalu got time enough only to rescue his son's wife from the burning house, but he could not save his wife and his three daughters aged 8, 7 and 1 respectively. When the fire was extinguished the charred bodies of these women were found. The dacoits succeeded in taking a very small amount of money and ornaments from the houses of Kalu's nephew, his brother and other villagers. Two of the accused Nababali and Dhalai are ill in jail and they are represented by their pleaders. The first witness examined is Kalu the complainant. While describing his pathetic story he burst into tears at intervals. The examination of this witness took the whole day.

TELEGRAMS.

Famine in Assam and East Bengal.

The Council Member's Speech.

CALCUTTA, July 28.

The Hon'ble Mr. Beatson Bell in the course of a statement regarding distress in Eastern Bengal, made at the Legislative Council Meeting at Dacca on Monday said I have recently toured in the five sub-divisions of Tipperah and Noakhali. I have made a point of visiting tracts where the situation is said to be the worst. Every where I have gone into the villages and conversed with the people in their homes. The outturn of jute in 1914 was 59,64,950 maunds. Owing to the war the cultivators lost at moderate estimate four rupees on every maund of jute. In other words cash which was lost to these two districts was less than what the cultivators expected Rs. 238,50,800. This is the root of the cause of the distress and it is common to jute producing districts. Three special causes have however been in operation in Tipperah and Noakhali which have rendered their condition worse. Winter rice crop suffered much from a disease known as 'Utra'. In the second place the districts contain unusually large number of landless labourers, who in ordinary years earn good wages by working in jute and rice fields of raiyats. This year many have been thrown out of work. In the third place there have been serious floods in portions of the two districts. Regarding price of foodstuffs, it is satisfactory to note that the situation has not been serious, the average being Rs. 5.10 in April, May and June, 1915 against Rs. 5.8 in 1914, and Rs. 4.10 in 1913. There have been plentiful imports of Burma rice which have been selling at about 4-8 or even less per maund. The new species is now in the market at about 5-2 per maund. It has been suggested that the poorer classes of Bhadrachal have suffered specially and therefore require special relief. From the figures just given it seems that this apprehension is not serious. Apart from sugar and salt which owing to the war, have risen, there has been no material rise in the cost of living in Noakhali and Tipperah. On the contrary fall in the wages consequent on the reduced demand for labour, was intended to reduce the cost of living in the case of those with small fixed incomes. The condition of the poorer Bhadrachal has not been overlooked either by the Government or by non-official workers, but undoubtedly the chief sufferers have been cultivators, labouring classes and aged and crippled beggars. The second point is death rate. If many sensational accounts of death from starvation have appeared in the press, we can only say that we have investigated every case carefully and in no case are we satisfied that death has been due to this cause. It is indeed most unlikely in view of the systematic efforts of official and non-official workers in all parts of the districts that any one should die of hunger. The actual deaths from all causes have shown no rise. As regards the physical state of the country and standing crops it may be said at once that throughout the greater part of the two districts the state of standing crops, aus, jute and aman leaves nothing to be desired. Aus and jute are now being harvested. While this satisfactory state of affairs exists throughout the greater part of the area there are certain tracts where things are very different. The year has been marked by early and violent floods. I have visited a great many of the flooded villages and can vouch for the fact that in considerable areas aman crop which is the crop which these villages mainly rely upon has been destroyed beyond redemption. The estimated area of serious flooding is 150 square miles in Tipperah and 30 square miles in Noakhali. Regarding the remedial measures as the conditions are totally different from those contemplated by the Famine Code, and as the distress is purely temporary and will disappear when the standing autumn crops are reaped we decided that we would not be justified in making any formal declaration of famine and in adopting the elaborate procedure of the Famine Code. Measures adopted were threefold and the Code which we advised the workers official and non-official, to follow was a Code of common sense. In the first place, the District Board have undertaken the special works without intervention of contractors such as removing jungle from tanks and in Noakhali about 1000 tanks have been cleaned of weeds the cost being debited to the money which the District Board had wisely set aside for the improvement of water supply. The workers are usually paid four annas per day. Up to date Tipperah has employed 34,240 workers at an expenditure of Rs. 12,500 and Noakhali 64,737 workers at an expenditure of Rs. 12,138. The second remedial measure has been the distributions of gratuitous relief generally as doles of rice to those physically unable to work. The budget allotment of Rs. 50,000 for gratuitous relief enabled us not only to meet to full the demands of the local officers but even to given them rather more than they asked for. Up to date we have actually allotted Rs. 30,000 for gratuitous relief in Tipperah and Noakhali. There have also been considerable donations from private sources. In many cases the contributions from private sources have been mingled in the common fund administered by private workers. The latest figures for gratuitous relief show that in Tipperah Rs. 6000 were distributed to 11,000 persons. Noakhali Rs. 18,492 distributed to 55,129 persons. In this, of course, is not included all quiet charity which is not brought to the notice of any recognised Committee of non-officials. I take this opportunity of thanking the honorary workers for all they have done. The last and largest remedial measures have been the distribution of agricultural loans. We have been able to place a total sum of Rs. 300,000 at the disposal of the Commissioner of Chittagong, and still some money is in hand in case further loans are required. So far, we have not found it necessary to apply to the Government of India for an additional allotment of loans. The sum actually distributed is Rs. 1,11,395. In conclusion, Mr. Beatson Bell said—When we issued a communique on the 22nd June we were able to announce a grant of one lakh for loans and Rs. 10,000 for gratuitous relief. From to-day's statement the house will see that as the situation has developed and as funds become available, we have been able to increase each of these grants to three times the original amount.

జూబులు

I

అంధ్రజాతీయ కళాశాలకు రేచుదానములు.

అయ్యా, బందరుపురమునకు యాంధ్రజాతీయ కళాశాలకు యనేకుల కేకధ్వనుల సాహాయము జేయవచ్చును. కొంతలు ధన సాహాయము జేయుచుండిరి. మఱి కొంతలు మాటువిధమున యాదరించుచుండిరి. కేడొకభక్తుని సాయము మా కళాశాల పొందింది. కృష్ణమండలములో కొనికి గ్రామములో నున్న యిలమంచలి స్వామివారాయనగారు మా కళాశాల యందు తమకన్న యభిమానము చే నూరురూపాయల కియ్యతు కల రెండు కృష్ణధనులను వ్యవసాయ శాఖకుగాను నుచితముగ నిచ్చిరి.

గుడివాడలోనున్న మ-రా-రా-శ్రీ గురువారి రామ చంద్రరావు కంఠముగాను, కళాశాలకు చెందిన విద్యార్థి భవనములోని బాటగడగాను యొకగోవును ధక్మముగానిచ్చిరి.

వీరువురుజేసిన ధన్యమున సోదరభావమున నెల్ల డించుచు వీరికేకధ్వనము లెంచుచున్నాము.

నా యాంధ్రజాతీయబంధుల యిట్లే తగు సాయ మొనర్చి మాతృదేశాభివృద్ధికి మాలవీజంబునకు యాంధ్ర జాతీయ కళాశాలకు వృద్ధిగోరికె డెత్తురు గాక యని నమ్ముచున్నాడను. బౌతాగ్రగ్ధ నృసింహం,

విద్యార్థి అంధ్రజాతీయ కళాశాల.

II

పుటము.

అయ్యా, ఇదిగో తుంజడవ్యవస్థ గుఱించి కొలదిగా వ్రాసి నాను. కాని అందు వ్రాయుచుండినదిగానాకు జవాబునొసంగ బూరినవారు లేకున్నందున విచారించుచున్నాను ఇచ్చియు పుటమును సూర్వి వ్రాసినాను. తెలిసినవారు జవాబుసంగ జేయుచున్నాను. పుటమున నందఱెరింగినకుండ దీనినే గరగ కుండ యందును. ఇదిశబ్దములను కంటటికి నాకరము గాక కణివాద్యములు కర్నాటక గాన సభలలో వ్రాముకముగా సభ్యులనుండి అందలు నెలుగుచును. దీనిని సూర్వి కంటి కేళ్ళ రిభరతామలంబు వున్నక గాళ్ళ వివరణమున గొంతచదివి యున్నాను. కాని అందు నా బాగుగా బరిశోధించినగాని దీనినే వినించెనని చెప్పితిని వలనవచ్చును. ఈవాద్యములని చేయగలవారు బాక్షిసామ్రాజ్యలో నా భుగంతు నెక్కుడు నుండికలను. ఈకండ దాక్షిణాత్యులు కనుపునానించినయిం ఉత్తరహిందూస్థానీయులు నేలవానియు వాయించుటవాడుక మైయున్నది. తిదితర వాద్యములందు వలెనే యానాతివాద్య మునను భాషిభేదము వివరుచున్నది. దీనిని సూర్వి యెరిగిన వారు బాదకాక్షరములొచ్చె? యెరుకైనవారు మాత్రము? వర్ణింపగో తెలుపుటకై వ్రాసించుచున్నాను. గోదావరీ మండలమున వ్రాక్షగామంబోట్టు అండంగికి వ్రాసినవారే. పత్రికలో వ్రాసినవారే! దుర్వార జగన్నాథశర్మ.

III

బోధు స్కూలు మార్పులగతి.

అయ్యా, మాకాకాడబోధులో బోధువారు మణిఆర్థవేయుచున్న సీతనులు సరిగా అంజుటలేదు. కారణములు కనుగొనువారు లేరు. బిల్లులు నలు అసిస్టెంటువారి ఆఫీసులో చేరుబడుచున్నది. అందుకయి 4 దినములు సూపునై జరుగారు కూడ పనిచేయుచున్నాను. ఆఫీసులో ఆ బిల్లు ది ముమును మరయుక పనిచేయుచున్నది నామాత్రము యథాప్రకారముగానే పంపుచున్నార. మే జీతములు జాలైలో అందినవి. బాను జీతములు ఆగస్టులో చేరునేమో తెలియదు. ఏప్రిలునుండియును కరవు బత్తెములు నున్నయైనది అన్నిడికార్డుమెంటులను అన్ని బోధులను కరవుబత్తెము లిచ్చుచుండగా ప్రభుపతిగారు (వేసికొట్టగాగల) భవనంతుగు మాబోధులో స్కూలువాసులకు మాత్రము కరవుబత్తెము లీయకూడదను మిషన్ కోవనియును మాస్టరుల జేతనములు బహుస్వయము. కరవుబత్తెములు లేవు ఆగస్టిజీతమైన రెండుమాసము మెంటులుగల గొరికన. ఆగస్ట్ మాసమునాచు. గ్రామములకంటెకి లోభన. దేశాభివృద్ధికి మాఖ్యకారణముగా గోక్షేమసానియుడెన్ని నయెలి మెంటులిద్దరును బోధించు మాస్టరులకేమి దళ లేకుండునది? సూపులు కాంటిండుగాక. వెద్దయుద్యోగములన్నవి యామాస్టరులవై 2డుగాక. పత్రికాధికులే శిష్యులగుచు గాక. ఒకయువాధ్యాయుడు.

IV

రెడ్ల మహాజనసభ, నెల్లూరు.

అయ్యా, ఇదిగో నెల్లూరులో చెప్ప రాష్ట్రీయ మహాసభ (21 వ నుదరాస్ (పానికాపి యత్ కాకాభరత్) సమావేశమైకప్పుకు శ్రీయుత శేఖర లక్ష్మీనారాయణగారి పుక సూచనలను మేనెల 6 వ తేదీ మద్రాసులోనుండు బాధ్యులు క కొటి రెడ్డిగారి ప్రోత్సాహమువల్ల కొందరు రెడ్డివాద్యములు చేరి, రెడ్ల సంఘస్థాపనకొరకు ఆహ్వానించినది అందరకు విదితమే! (ఆంధ్రవార్తపత్రిక మేనెల 6 వ తేదీ 19 వ మార్చి) అందులో మాఖ్యులగువారు. 1. కాటంరెడ్డి ఆదివారాయనరెడ్డిగారు, 2. వెజవాడ కట్టాభిరామా రెడ్డిగారు, 3 శేఖర వేంకటరెడ్డిగారు, 4. కాకటూరు లింగారెడ్డిగారు, మరికొందరు ఆలోచించి సంఘసభ ఆకళ్యకమున తీర్మానించి, అక్టోబరులోజరుగు నటుల నిర్ణయించియుండిరి. అక్టోబరు దగ్గరవచ్చుచున్నను మావారు ఏలో తత్ప్రయత్నములు జేయక యూరకయున్నార. ఇప్పటి వాగరిక ప్రయత్నమున ప్రతి సంఘమువారు నభలుజేసి వాదిలోములు సవరించుకొనుచుండ, యా నెల్లూరి జిల్లాలో అనేక లక్షాధికారులను, విద్యారంతులనుండియు, విద్యార్థిగంధ మెరుంగిన తమ సోదరులను మాస్టరులుగ నుంచి ఇట్లు ఉదాసీనలై యుండుట న్యాయమా? రెడ్డియనగా, కాపు. కాపు అనగా కాపాడువాని గదా! ఇట్టి విరుదు మనకు కలిగి యుండియు ఇతరుల నుపేక్షనీయుట భావ్యమా? పొట్లపూడి వట్టాభిరామారెడ్డి.

V

అమృతమును గణిత శాస్త్రజ్ఞులు.

అయ్యా, గుంటూరుజిల్లా వంకనోలు లో తల్లూరుకాపుములును నియోగిబాగ్ వాణియును అయిన మేడిచర్ల సుబ్బారావుగారు, యాయనతమ్ములు రామయ్యగారు ఆమవారు నిన్నటిగోజున యాగ్రామమునకు వచ్చిరి. తమ్ములు రామయ్యగారికి 20 సం॥ వయస్సు గలదు. ఈవన గణితశాస్త్రజ్ఞత్వ పలక, కాకితము సహాయములేకయి ఎంతవెద్ద మొత్తము లయునన, 5 నిమిష ములలోగా ఆలోచించి, నోటితో తప్పుకుండ చెప్పగలరు. ఒకటి మొదలు 32 అంకెలవరకు అందెంత మొత్తములైనను కూడిక లేక్కజేత గణకారము భాగహారము అవగతముగా చెప్పగలరు. ఒకసంఖ్యకు (స్క్వేరు) ద్వగుణము, త్రిగుణము, చతుర్థుణము మరిఎంతవరకు అయినను చెప్పగలరు. ఎంత చిక్కులేక్కలయినను నోటితో లేక్కజేసికొని చెప్పగలరు. ఒకకోవృత్తెద్ది దీకి నెన్ని ఆకులు అవి అడిగినమాది యిన్ని ఆకులని చెప్పగలరు. 1918 నల్ల మార్చి 21 తేదీ యేవారము అవి అడిగిన ఫలాని వారమని చెప్పగలరు. వీరు యాజుకర్తనా యంతేకుండా ప్లాం జేసుకొని ఈ గ్రామమున నద్యోగములు స్థిరపర్ల సహకారము చేయివారు; సత్కర్మితులని నేలవిచ్చినారు. వీరుబహులీదబాగ్ వాణియు. ఇంతవెద్ద కలగుటకు కారణము అడిగిన ఉపాసకగాని ఉపదేశముగాని లేదనిన్ని పూర్వపుణ్యవశమున లభించినదనిన్ని చెప్పినారు. ఈయనకు 8 సం॥ వయస్సు మొదలు యిటువంటి ప్రజ్ఞకలదనిన్ని కొద్దికాల కాలమునుండి కొంచెముంచలమనస్సుగా నున్నదని చెప్పివారు పిచ్చివానివలె అగమను తనకు దానికమతో అగత్యము లేదని చెప్పినారు.

VI

సమస్త శూద్రవర్ణ శాఖామాత్రులకొక విన్నపము. సోదర లారా! మనశాఖ: యందు ప్రజ్ఞులగు పురమలసరుగానే యన తరించి జగద్ధితంబులగు సత్కర్మస్థాపనలచేసి కీర్తిశేఖరైరి. గాని యుగంతంతులదశక కాళ్ళతక్కిరి నలరింపజేయు మహా కృతిరచనా కాళ్ళభాగ్యంబు వాటికూడ యనవైదికారు. కొందరు కృత్యాధర్మము మాత్రము వహించిరి - (కృతిలేని నరేశ్వరవర్ణంబు ౪ త్వాకరజమ్మి తానవింపడ వాతకు మేరువెల్లిక) ఆ ౪ లెక్కనవరంబులి యెల్లకాలక్రి కాయలై కొందరు తదితరంబాకర్మి గాంచిరి. మొత్తమెప్పుడు సాహిత్యవిద్యారాజులు మన శాఖలయందుయింతురో అభ్యవద్యులు మనశాఖలవారందర వైకమత్యతపించి యమృతాకార్య పురంధరులు తోడ్పడవలసియుండునొకీర్తి శేఖులు శ్రీయుత శ్రీమన్మహారాజరాజాధిరాజరాజా శ్రీవాసి రెడ్డి వేంకటాద్రివాయుడు జూదర్ గారు తన రాజ్యపాలనా వసరంబున వచించియున్నట్లు చిత్రంధన ప్రబంధమునలెల్లం

బు. నడుమనడుమకొందరుకవులు మనశాఖలందునుండి కొన్ని పుస్తకములు రచించిరిగాని, యది మనవారల మనాగకనోపంబునకో వికమత్యభాగ్యతతో యొక నేకాకాయలచేతనో కొలదికాలములోనే నాయనజన్మలై వి. ఇప్పుడప్పుకో శ్రీ (బిజిమగారి పరిపాలనాకాలమున) మనశేఖరు వాగరికత కలిగి మెల్లమెల్లం కన్నులువిచ్చి లోకమునాడ నేర్పుచున్నారు. మనవారలను అట్టిదశ నుండున్నాకుట సాహసోక్తి కాబాలము. వినుండు" మనవారలు కొందరు గొప్ప ఆధికార పదవుల బడయుచున్నారు. మహావాక్యకుల ప్రవీణి కెక్కుచున్నారు. కూతు లనమాటకు వన్నె బెల్లుచున్నారు. ఇంక నెన్నెయోమనతలు వహించుచున్నారు. గాని కాళ్ళతక్కిరి కాయలగు మహావిక్లాసు లింతదశకు మనశాఖలయందు యిందులలేదన కొంచెము చింతాధరము మనప్రభులు కొందరికి తట్టుచున్నది. గాని యాదింతాధరమును బొలుజేయు సాహిత్యవిద్యాదేవత పునమరూపంబున మనశాఖ నవకరించినది చదువరులారా, ఆవిద్యాయార్థియెవ్వరో, ఎలుగుదుగా, జగత్పిరిసిద్ధిగాంచిన శ్రీ ద్వారపురెడ్డి అప్పలవాడు మహాకవి శిఖావణి యాయవారియుండు లేన బొల్లువయిదు ప్రసక్తృ తాంధ్రవిద్యలయందు దుశ్చిత్తుండై మహాకృతులను భంగంబుల భంగురంబుగా వాంధ్రతరంబునకు బుచ్చుచు విద్యాసాగరుండ న యెప్పియున్నాడు. మన కవిశిఖావణి యెవ్వకప్పుంబు లనుభవింపుచుండియు మనబాతి గౌరవాధ్యమున్నా 4 భృలోకంబునకు పితముచేయుటకున్నా, దానట్లులోపి మహాకృతులు రచింపుచున్నట్లు పొడకట్టకమానడు. యా విద్యా సాగరుడు యెప్పటికి శ్రీయాంధ్ర గుడవురాణరాజును (పద్య కావ్యము) భీమప్రభావము (పంపుము) చిత్రకవితాంకనా నిలాసము (కావ్యము) దైవదీప్తివాద్యము (మహాగంధము) మహాగదపురాణము (పదివేలపద్యములు గలిగియున్నది) ఇంక ననేకశతకంబులు, వాటకంబులు, లేక్కలేనివిరచించియున్నాడు ఈ మహాకృతులలో, మహా గుడవుగానాడు, భీమప్రభావ మన రెండు కృతులు మాత్రము నేను బహు ప్రశస్త్యము మీద వ్రాత ప్రతులుగా సంగ్రహించి కలిగితి. గాని యింత దశక వాక్యములు ముదిరించు భారము మనవారలలో నెవ్వరును వహింపమి గానవచ్చుచున్నది. ఆ గ్రంథములు మళ్ళయ కవుల కనకంబులమింది తిక్కవాది ప్రాచీన కవుల కృతుల కెందుకాచినదనీపోవు. ఇట్టి మత్కృష్ట ప్రగంధులుం ప్రయరముగాకునీకే వేల మంద్రాహు మోహమునీకే నిదనే యించిఅమూల్యమైనయాధరణ భూమినివివేసెట్లున్నది. కావుననో సోదరులారా" మనమందరము నేకీధించు యమృతాకార్యపురంధరులకు తోడ్పడవలయు. ఆకార్యంబులు ముద్రించితిమేని మన యాంధ్రగోకంబునకు గొప్ప మేలుచేసినవారల మగుచును, మనము గ్రామగ్రామంబుల యందు సభలుజేసి చందాధనము సూర్వి మన సాహిత్య స్వరూపురి కందజేవవలయును. ఇట్లు జేయుటకు మొన్న కండుగోడలో జరిగిన మనవారల సభలో గొ॥ మ॥ రామ స్వామివామనుగారు యత్నించుచున్నట్లు నెలవిచ్చియున్నారు. అది యెంతయు శుభమాచకము. చందాధనము మొత్త మయిన దిదన ఒక్కొక్క కృతియు పదివేలకీసి పోతులుగా ముద్రింపించి జాతీయ సోదరులకు. ఇంక తక్కువల గౌరవ నీయులకు ఉచితముగా బంచివెట్టవలసియున్నది. ఈ కార్య భారము విషయమై శ్రీ మహాశయ శ్రీ అప్పలవాడుక కవిశిఖావణి గారికి యిందుకైనను పూచీవెట్టి మఱియొక కవులు నేను నక్కరలేదు, మనమందరమే భరింపవలయును. ఆ మహా పురమని నింకా కృతులు రచింపవలయునని ప్రార్థించవలయును. ఏ గ్రామందు ఎంతసామ్య మొత్తమైందో అది వెంటనే శ్రీనాయుడుగారికి అందజేయింపవలయును. ఇంతకు దప్ప ససాయములు మరి లేవు ఇట్టి సమయములందు ఊహంతుట తగదు. శ్రీ అప్పలవాడుగారి వాగ్ధూరి వివరములు వాకు వెలియరామి నిండు వ్రాసలేదు. తెలిసిన వారలు పత్రికా ముఖంబున తక్షణమే పోయరింప వ్రాస్తే తులు. ఇంతటనుండి జాతీయ సోదరులెల్లు నావాగ్యమును మన్నింపుచుండిరో అని నితీక్షించుచున్నాను. ఎవ్వరైన విషయమై యెల్లు నేలుచున్నది యా ౪)మరింప వ్రాస్తే తులు. ఊ॥ వాగధూరశాసకుడు బుధవర్ణుడు తిక్కా సోమయాజివా॥ వాగమనేదియాంధ్రదేశ వాచసానుడు నల్లయ్యాంధ్రభా॥ మోరుయార్లు లింపెయిదు చక్కణికినీరి వాంధ్రగురొ॥ బాగుగజూచి గద్యములు పద్యములుకా రచించునీకృష్ణా॥ ఊ॥ త్రాగిలి కంబు సూంసము నదా రుదినాదితి మించినాంధ్రై॥ నోగిలి వంకనారతుల తొక్కిలి నీక్కిలి ఇట్లెరిగితి॥ వాగిలి వాగ్యరూపణ మనశ్శిఖుగాగారి వాణిజీవా॥ కీ॥ తిరచ్చె కన్యభలమెట్లు కృధాగను నెట్టివాణి॥ దామెర్ల వెంకటస్వామినాయుడు.

VII

ఆంధ్రముహూర్తసంధికొక మనవి.

శ్రీకాధికారి!

దేశముమహాసభ రాజధాని మహాసభ, జిల్లాసభ ఈసభల నందఱుకొని మరన్నియోగముల జరుపబడుచుండగా, ఆంధ్రుల యభివృద్ధికి అది సహాయపడవలసివచ్చి ఆ సభలు నిర్వహణ విధముగ జరుపబడుటలేదనియ, కేవలము మామూలముల తమాషాతో ఉత్సాహమునంతయు వ్యర్థము చేయుచుండ నుండగలందులకై తగిన కార్యసాధన సమకారముల వార్తముల నాలోచించి నాచరణలో పెట్టవలయునని ఈ సభ్యులమహాసభ సేర్పాటుగావించిరి. మన ఆంధ్ర ప్రముఖులలో కొందరు.

బాట్లలో ఈ మహాసభకు కూడినప్పుడు “క్రొత్త యొక వింతయని”నటుల ఆంధ్రుల కెల్లవలకుంచి ముగియుండిరి. చూడకకై బయలుదేరినదనిరి. ఆంధ్రమాతకు జయమనిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకై జీవితములు ధారపోయవలయుననిరి.

ఉపసంఘము నొకదానిని స్థాపించిరి. సరే దానికి ఉండవలసిన లక్షణములన్నియు ఏర్పరచిరి. ఆంధ్రదేశము నంతటను దేశభక్తులు సంచారముచేసి మాతను నిదురలేపుటకై నిశ్చయించిరి. మాటప్రకారము పనిచేసిరి. దేశభక్తుల పించుకొనిరి. హంపి యాత్రచేసిరి. అన్నిచోట్లను రాష్ట్రమును గూర్చి గంభీరపర్యవములు చేసిరి. బెజవాడలో జరిగిన రెండవ సమావేశ సందర్భమున కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ఆసందర్భములో వాదించిన పనినిగూర్చి పెద్దవ్యాసము నొక నానిని ప్రాసుకోనినచ్చి సభ్యులకు వినిపించిరి. అందరు ఆనందించిరి. బెజవాడలోనే నిజముగ మాత తాండవమాడినది. వన్నులలోకూడ దేశభక్తులు సభనుజయప్రదముగా జరిపినారు.

దేశసేవకసంఘము నొక దానిని స్థాపించవలయునని తీర్మానించివారు. చందాలుచేసివారు. దీనిగతిపైమైనది? ఆంధ్రముహూర్తసంధిలో చేసిన తీర్మానములలో నిదియొక్కటియే మన దేశభివృద్ధికిమూలమైనది దీని స్థాపననుగూర్చి తొన్నిదినములు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగినవి. తర్వాత నాయకులకు కాళ్ళుచల్లపడినవి. మిత్రాత్రికలో మారు దూరదృష్టితో నాలోచించి ఇందును గూర్చి ప్రాసిన వ్యాసములు వీరికి గోచరముకావయ్యె. ఆయోగ్య, ఏమని చేయుటలని వారు నాయకులగు బయలుదేరుటను బట్టియేగదా మనమిట్టి ఆధోగతియందున్నాము.

మారు రూపాయలకొక సంచార కార్యదర్శి సేర్పాటు చేయవలయునని టంటుమాచేసివారు. ఎవరురాలేరు. పనిచేయుటకు ఉత్సాహము లేకనా ఎవరు రావడి? కాదు కాదు. వాళ్ళుగలగు నాయకుల ముఖాని సంతసించు కొను వారితో దోక్త్యము కలిగించుకొనటకు ఇష్టములేక ఎవరు రాలేదనినచో నందులో సంతసా మేమియులేదు.

ఒక సంవత్సరము దేశ సంచారము చేసివా మంటే అందులో గొప్ప యేమి దులేదు. రెండవ సారి వెల్లి తిరిగి పని ప్రారంభించితేనే అందులో దేశభిమానము గలదు. ఈ సంఖ తిని గ్రహించక పోయినారు. మన నాయకులు సభ్యులు రాక జరుగని సభలకు లెక్కయేలేదు. గతి సంవత్సరము చేసిన పని గూర్చియు రాగానాగా బెజవాడలో డబ్బులేక వచ్చినదని నాటగు సార్లు సభారోహార్తు అప్పుకొట్టించినారు. ఆ రోహార్తులు ఎవరును చదివిన పాపమునపోలేదు. బుద్ధిమంతులైన వారు ఈ అప్పు చార్జీలు మరయొక విధమున విని మోగించిన నెంతయో బాగుండెడిది.

విశాఖపట్టణములో జరిగిన సభాసందేశమున ఈ పని చేసితిమని రాంకోళ్ళుగొట్టుటకు, బాకాలుపూనుటకు ఎరికి ఆనకాములేదు. దేశమాత తాండవమాడించలేదు. దేశ సేవకసంఘమునుగూర్చి దీర్ఘలోచనయే లేదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును గౌరవనీయులు ఆమోదించినారు. మనపని అయి పోయినది.

మనదేశమే మిక్కిలి బీదదేశము. వర్షములు కురియుట లేదు. కంటలుకొగినవి. యుద్ధమునచ్చినది. పండినపంటలకు కూడ ధరలులేవు. డబ్బులేవు. కావలసినన్ని సభలు జరుగుచున్నవి ఆంధ్ర ఆంధ్ర నాయకులు తమవ్యాధానకు కురిపించవచ్చును. మనలో నెవరును కార్యకర్తలకు లేదు. ఈ సం॥ము కూడ వెంకటప్పయ్యగారికి పట్టుముకట్టించునది వారి కారదానికేతము స్థాపించబడుటకు ఆటంకము కలుగుచున్నది. కాలము పుష్పదేవతే తిరిగి సభలుచేతాము. అప్పు డెట్లైనను సరియైన గురిమంతులకు బయలుదేరు నేమి. కాబట్టి, రేపు 31 తేదీని బెజవాడలో జరిగిన సభాసంఘముమీటింగులూ తీర్మానించవలసిన దేమనగా:— 1 ఆంధ్ర మహాసభకు ఇంతటితో

వృత్తాంతములు

సర్ మోగాలు స్వ్యాత్యుగాడు:—ఉత్తర సర్కారు జిల్లాల నందరించి సర్ స్వ్యాత్యుగాడు ఆదివారము ఉదయమునకు చెన్నపురికి జేరుకొనిరి.

యద్ధ సందర్శమున విరాళము:—మందు గుండు సానుగి) సరఫరావిషయపు అమాత్యులద్వారా యద్ధ సహాయార్థము 5000 సావకసుల విరాళమును శ్రీ గ్వాలియరు మహారాజా సిండియా గారిచే నొసంగబడెను.

ఇటలితో వ్యాపారగమము:—ఇంత వరకు లై సెన్సు లేకుండగా ప్రాన్సునకు పోవునకు నిపుడు లై సెన్సు లేకుండ ఇటలీకి గూడ కంకళచ్చునని ఇండియా కార్యదర్శి గారి యనుమతి యైనది.

బర్మా ప్రీల ఆంబ్యులెన్సు నిధి:— కృతము వారముననే ఉపపాదించబడిన ఈ నిధికి గౌ. టూనమియాలే గార్లు భార్య భర్త లిశవురును రూ. 10,000 విరాళమును నొసగిరి.

తటస్థ రాజ్యములతోడి వ్యాపారము:— 20-1-1915 తేదీకుండి నార్వే, స్వీడను, డెన్మార్కు, హాలండు, స్విట్జరులాండు, (ఇటలీ), దేశములనుండి వచ్చెడి సరకును నుతించి నిరూపించబడిన ఫారము ప్రకారము ఇచ్చిన గాని ఇట్టి రేపుపట్టణములలో దిగుమతి చేయబడవు.

మైసూరు సంస్థానములో విద్యా విషయైక విరాళములు — దామోదరదాసు దాననిధికి ప్రస్తుతమున రు 58,188 లు ఆగాయముకలదు. ఇందునుండి విశేషవిద్యా భ్యాసమునకు రు 27,975 ఒసగబడినవి.

తిరువత్తూరులో క్లౌన్సులకునడిచినవిందు:— పుత్తూరు అయ్యన్న పెట్టిగారు అతనికుమారునికి వివాహము నడిచినందుకుగాను బీయర్లునల్ కంపెనీయొక్కయు. బాషా సాహెబు కంపెనీయొక్కయు మన హిందూ క్లౌన్సులకును యొక యిరర స్నేహితులకును తిరువత్తూరు జిల్లారు నుభ్రమజ్యపెట్టి సత్రములో కడచిన శనివారము విందుజేసిరి.

నాపురల చేసి మన వాగ్ధానము ఇరర సభలలో కురిపించు దాము. 2. ఆంధ్రదేశ సేవకసంఘమును స్థాపించువాడు లేడు. గనుక ఎవరును చందాదాతలు పనిలేదు 3. మహాదత్తున్న సామ్యును ఈసంగతిని తెలుపుటకై కరపత్రముల అమ్మచార్జీలకు ఖర్చు పెట్టుదము. 4. ఆంధ్ర దైనికపత్రికను మ-రా-శ్రీ, కాకేనాధుని నాకేవ్వరరావుగారు స్థాపించినారు. కనుక ఏలాైనను చారికే ఏలిప్పలు పడియొనను సరియే సాగించుదని కోరుదము.

ఎన్. వి. మనము చందాదారులుగ చేరవలసిన భారము ఈతీర్మానము నామోదించినను మనవిద నుండనేరదు.

5. మూడవ తీర్మానము ననుసరించి అమ్మచార్జీ పోగా మిగిలిన సామ్యును దేశసేవ చేస్తామని నివాళుచేసి సేవకులకిచ్చి దేశసంచారము చేయమందాము.

6. గౌరవనీయులు రాష్ట్రతీర్మానము నామోదించినారు గనుకను, వారే ప్రభుత్వమువారితో ముచ్చటించుకు. గనుకను మనము పేర్లలో ఆందోళించవలసిన అరసరములేదు కాబట్టి మనకు ఆంగ్లేయదైనిక పత్రిక అవసరములేదు.

7 ఇప్పటికే చాలా కాలయాపన జరిగినది గనుక నింతటితో ఈఉపసంఘముయొక్క సమావేశమును ముగించి రేపటికి హియరింగుకేసులను ప్రదేశిచే తాము.

8. విశాఖపట్టణములో జరిగిన సభ ఆఖరుసభ గనుకను, ముందున ఆంధ్రరాష్ట్రము యొక్క సేవసంగి కాలపు రాజధాని పట్టణము గనుకను, హంపిమాదిరిగ ఈపదేశము కూడ ఆంధ్రులకు జ్ఞాపకవిస్తాముగ నుండవలయును. గనుక ఈదిగువ ప్రకారము శాసనములు చెక్కించి ఆపట్టణములో బహిరంగ ప్రదేశములలో నుంచవలయును.

శాసనము.

“ఆంధ్రముహూర్త సభ బాట్లలో పుట్టి బెజవాడలో వెలిగి విశాఖపురిని మూడవపట్టణములు విడిచె:— కారణము— ఆంధ్రుల వాక్కుగత, కార్యకూశ్యత.” ననుస్తే! మాతా! ననుస్తే. ఒక ఆంధ్రుడు.

ఇటాలియను ప్రైజుకోర్టు:—యద్ధ సందర్శమున పూచీబడిన వ్యాపారసరకు వగైరాల స్వాత్యుత్వపు హక్కుల విచారణ జేయుటకు రోము పట్టణములో నొక న్యాయస్థానము స్థాపింపబడినది. ఈకోర్టు అధికారమునకు లోబడిన సరకు విషయమున ఫిర్యాదులను తీర్చుగా న్యాయస్థానాధ్యక్షునకు బంపుకొనవచ్చును.

జర్మను యువరాజుయొక్క యసత్త్వవచనములు:—

మిత్రమండలివా రుపయోగించుకొనుచున్నట్టి పెటేషన్యొక్క (పెన్షన్) సగమువంతు ఆమెరికనులకద్ద నుండి వచ్చినవేయని జర్మనుయవరాజు జేసినవదంతి దర్శిస్తేయని యొక ఆమెరికను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆమెరికాలో తయారగుచున్న మందుగుండు సామాను నెట్లెంబరునెలకు గాని ఫ్రాన్సునకు జేరుకొన వలదు.

హజీగారు మహమ్మదు జక్కరియాగారి మరణము:—కలకత్తాలో నొప్పుకర్తలయి, లెక్కలేని విరాళముల నొసగి, హిందూదేశముననే గాక ఆరేరియా యందు గూడ పేరుచెందిన హజీగారు మహమ్మదు జక్కరియాగారు మొన్న ఆదివారము సాయంకాలమున పరలోకగతులైరి. హిందూమహమ్మదీయ వర్సలలో వీరు ఉభయజాతులకు మైత్రి గూర్చి దొరతనముచారి కుంతయు సహాయము జేసిరి.

సముద్ర వ్యాపారము:—తటస్థ రాజ్యముల రేపు పట్టణములలో తలదాచుకొనిన యోడలలోని సరుకును బిటిషు సామ్రాజ్యమందలి రేపుపట్టణములకు రవానాచేయుటకు, ఈ రవానా కంపెనీవారు అసలు ఆ సరకును మొట్టమొదట నెచ్చట నెగుమతిజేసికో, యెచటికి పోవలయునని యుద్దేశంప బడెనో, ఆ తటస్థ రాజ్య రేపుపట్టణములో తలదాచుకొనుటకు నవసరమేమో నిశ్చయింకొనవలసి యున్నది.

భార్య హత్య:— చెంగల్పట్టు నెవచ్చుకోర్టులో భార్యహత్య జేసిన ఒకమాలవాని యావట్టి ద్వీపాంతర వాసము దండక విధించిరి. ఆర్. యె. ఆ యుగాగు ఈ హత్యజేయుటకు కొంతకాలము మునుపు వానికి పిచ్చిపట్టినదనియు, వానిభార్య చెడ్డనడత గలదనియు వాదించిరి. మో కోర్టుజడ్జీలు క్రిందికోర్టు తీర్పును స్థిరపరచిరి

ఒక కానిస్టేబులు తండ్రిగారిలో తగులుకొనుట.

కడచిన గురువారమునాగు కలకత్తాలో రథోత్సవము జరుగుచుండగా సి. బి. బిస్మసు ఆరు నతకు పోలికు జవానోకడు “సీఎ డా హవునుకు” ఎదురుగ చిల్లరసామానులు ఆమ్మె ఒక ఆకుదానిదగ్గర లంచము పుచ్చుకొనిచుండగా జూచి వానికై వారికి దెలియపరచెను. వానిని పశువుము ఆక్రీంకు కమిషనరు వద్దికి తీసుకొని పోబడెను. అతడు ఇంకొక మారు విచారింపమని పుత్తనపు జేసెను

లేడిసాండ్:— బరోడా కాపురస్థురాజును అతి ఘనతనము గలిగించిన ఇండియన్ లేడిసాండ్అకు శ్రీమతి తారా బాయమ్మగారు తంజావూరులో ఆమెయొక్క నివిధవ్యాయామములచే జనుల నానందింప జేయుచున్నారు. వచ్చే శుక్రవారమునాడు కలెక్టరు గారి ఎదుట ప్రత్యేకముగ ఒకఆట నడుపబడును. అందునచ్చురాబడి మదరాసు “ఆసుప్రతి ఓడ” కివ్వబడును. ఈ ఋతువులో తానువెళ్ళిన ప్రతివోటను యుద్ధమునకు సహాయము జేయునిమిత్తము ఒక ఆట వేసెదనని జెప్పెను.

శిశుహంతకునకు ఊకిండు:— రత్నబత్తై అరుకంసాలవాడు 7 సంవత్సరముల కుట్టువానిని హత్యజేసినందుకు తంజావూరు నెవచ్చుజడ్జిగారు యిచ్చిన తీర్పును, ఉరితీయు జడ్జీలు స్పెన్సుగారును, కుమారస్వామిశాస్త్రిగారును స్థిరపరిచిరి. ఈమధ్యాయ ఒకనాటి తెల్లనారితే ఆకుట్టువాడు సామ్యులు పెట్టుకొని ఆకుమండగా ఒకబండిలో పండుకొని చూచుచుండి మధ్యాహ్నమున తరువాత వెల్లిపోయెన మరునాడు ఆకంసాలవాడు కుట్టువాని నగలతో పట్టుకొబడెను. కడ్డయొక్క శరము ఒక చెరువులో పడియుండెను.

(27-7-15)

3 గోవానకి కాష్టునశ్చు డివిజను, టౌమరి ను
ఇంజనరు యన్. శ్రీనివాసశ్యుర ఆనగును వారు మరల
పరిటాజేరి. వారిని గోవానకి ఉత్తరడివిజనలో పొంగుతుం
నబుడివిజను వాస్తవులు కొనుగట్టగా ఏ స్థానము చేరి.

Abstract

కరువు భత్తి ములు: - గంజాము, గోదావరి, కృష్ణా, మద్రాసు, తెలంగాణ, మలబారు, దక్షిణకన్నరా, నీలగిరి జిల్లాలలో రూ. 16 కంటే తక్కువ జీత గార్లద్రు మంసమునకు రూ. 1-8-0 పై చొప్పునను, రూ. 16 యెక్కువము రూ. 30 తక్కువకు జీతముగలవారిద్రు రూ. 3 చొప్పునను కనవుభత్తి మొనంగబడెను. కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురము, నెల్లూరు, చెంగళపట్టు, దక్షిణాపర్రాడు, నేలము, మధురజిల్లాలలో ఈరేట్లు రు 2, రు 1 గా నిర్ణయింపబడినది. రు 5 ల కంటేతక్కువ పనివారిద్రు మొదటి జిల్లాలలో రు 6-8-0 ల చొప్పునను, రెండవ జాబితా జిల్లాలలో రు 1 చొప్పునను భత్తి మొనంగ బడినది.

యజ్ఞమాత్ర విధేయులు.

A black and white woodcut-style illustration of a woman. She has a large, curly wig and is wearing a high collar. She is looking slightly to the right. The image is framed by a decorative border.

ఎ ధ్రీతులకు తమ జ్యోతుకలు నుండుననుకొని యున్నారని, రాజాని ప్రభువనునది
నిన, బహుశాలో దొంగతనము నునెఱచువాడనువాడును. ఎందుకనిన జ్యోతుకలు యేకారణము
వల్ల రాజాని ప్రభువనైతే అది తెలియఁజూపిరి తమనాచేయుచు వచ్చును. ఈమంగతి ధ్రీతి
అలాఁబించవలయును. ఈ కామినియూనానె మూలస్వభావంబి నుకొన సంకోచవప్రకారము
తదనూనచేయబడియున్నది. ఈనూనె జ్యోతుకలనుకావచ్చు ప్రభుగులను నశింపజేయును. దాని
వలన జ్యోతుకలు చాలక తిరిగి వెళుదుండును. ఈనూనె జ్యోతుకలను వట్టువలె నున్నగ
జేసి మెడకును చల్లగాదుండుచున్నది. ఈనూనె విద్యాభ్యుదయ ఒక వరమౌనైతే నున్నది.
దేహదేహ తెలియని యెటువంటి పత్తియొక నానికొక కామినియొక్కైయు తెలిసియున్నది.
దానిని తెలియనివాఁడొక్కఁడునైతేను. అది జ్యోతుకలను వివిధరూపమున బహువిధమున
వల్లది మెఱుంగు కలిసింది కిరనున్నవలె చూచవచ్చునది మెడటికి కొత్తసాంప్రదాయ మిక్కిలి
యింపదును సుకానని మిమ్ముముగాగలిగి నుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువము నెటువంటి
మెఱుంగునకు ఒక బంగారుపకమును, అలహావాను వచ్చు వనర్వచమున ఒక మూర్తితా
వృత్తికమునొసంగియున్నాడు. మఱియు మేముగోకయే నేలకొలది మూర్తితా సాక్ష్యమును
మాకు చచ్చుచున్నది. కామినియొక్కైలముయొక్క నుణమును పరిక్షించుటను ఆరాధనాంతు

పరిశీలించుటకు ఒక సభకు తుదిమాసమునందుకు ప్రత్యేకముగా ఒక యజ్ఞి లేలము జనాదుగా పంపించుట
జల సేవ 1-1-0 దా 2-10-0 జూలై కాలము 2-10-0 వి. వి. అప్పుడు శ్రీ 6 (తరి దిల్లరు నామము సంకమ.)
సోద పంజ్ఞు:—అప్పుడు తుదిమాస ప్రకల్పన తమిల్ కంచెరి, నెం. 15కి హమాయనీను, బా. బయ
యినాను పంజ్ఞు:— తుది మాస ప్రకల్పన నున్నా, వి. 23, వై. 10 మాసము. బ్రాహ్మణియము, తు. 15.

నల్లలను దోమలను నశింపజేయునది
కాటోల్ పాడరు

నల్లలు, చీలలు, కుగిలు, చిమ్మలు మొన్నను క్రమమున వ్రేచి
పురుగులను నశింపజేయుదు.

కాటోలు వతులు

దోషాలను, ఈగలను నశింపజేయును వారనోలును.

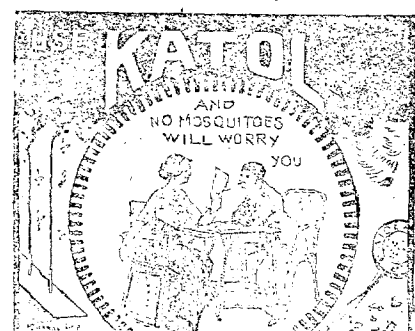
240 செலாவல ௧-3 ௮. 12

హి అహరవదార్థములకు చిహ్నము, కలికిలిండ్లనుండు - భుజము,
 తోటలను, పు సుకేటోలను చిహ్నమునీ కాచును.

ప్రేమ, స్నేహాదు మనోరమ్యాలోగీ మూలు రాకంట కాయల నిమ్మ
కాయలునుండి పుట్టి సాగి ప్రయత్నించినవారు అది లేక నిమ్మకాయల
కంటే ప్రేమ, స్నేహము ఎక్కువమైనదిగాను అనికంటాదు

అంతః మాత్రం గొప్ప బాధాభరితములను పొందినది. అందుచేతనే ఆయా జిల్లాలో వారిని రక్షించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి.

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ :— 13. ಪಾ. 10/10/57
16 ಕುಮಾರನಿಲಾಸಿ, ಕೊಪ್ಪಳ.

మనుష్యులను నర్తనాదకు
 గోనున, నల్లున, చీరు
 టలు, చీరసీ, ఈగను ము
 న్నన పురుగున జాడలను
 తొలగించుటకు.

మూల ప్రతిష్ఠించిన జాతు

యుద్ధ చరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక! సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని అరవనందనరాది సంచిక సిద్ధమయినది. ఆ సంచికయందు విద్యానందరాజులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన, నిర్మలమైన, ప్రాచీనతరీఖి శివ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హిందూత్వోద్యమము, యోగనిద్ర, భీరాధన, బహుమతి, శాశ్వరమిహాసన, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడియుండుటచే కాక, నిపుడు ఆంధ్రమహాజనుల కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మొక్కింది విషయము లందఱ ముద్రింపబడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, బెర్మింగ్హాం, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యేకకారణములు పరోక్షకారణములు; 3. యుద్ధ పూర్వములు, వానిపటములు; 4. భిన్న రాజ్యముల వైస్యబలము, వాకబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5. దుర్గముల నిర్మాణము వానిపటములు; 6. నానారాజ్యముల వైస్యముల భిరంగుల పటములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల వాకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణమాలం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర కంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు పేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయరేరుకా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దిరిగిమొదలను బుక్స్టోరుల యుద్ధము. ఆంధ్రమైన యాథాభంగము కలుగ నచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

వనోపధి సార్వపరితా

ఇది రేణుమండలమునకు చెల్లుచున్నది. వనము సకల చర్యలలోగలను బాగుచేయును. కీళ్ళపొట్టు, శాలివా యాత్రపొట్టు, కీళ్ళపొట్టు, రక్తవిరాళములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్యమనక కాంతినిగలిగించును. వాడితంట వలన పుట్టినగలిగించును. చెత్తును కుట్టినచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, అరోగ్యముకలుగును. ఒక సిసామును వాడిన తోడనే శరీరము బాగువడును. సిసా వెల రూ. 1-4-0. కుమ్మరుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు (బి.ఎ.మందు) సాగవల్లిత్రైలము వైపునకు ముందు. ఈరెండుకలిసి వెలరూ. 5-0-0. డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay

తేలుమందు:—తేలుకాటువలన అపాయములేదుగాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములవెంట పెద్దనగము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన చోటును మొదలగునటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సిసా 1-కి 8 ల. అమృతాంజనంజీవో, బొంబాయి.

సూతన రోమసంహారీ. మహారాజా సాప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించు వలన దేహమందలి యేర్పాగు మనయుండు రోమమును చెడుపులేక కుద్ధము గాను చర్మము యొక్క స్వభావ మైన రంగును కాంతిని గో గొట్టకనేవేటిసియూసాప్ ఇది ఒకటే. వెల 3 బిల్లంపెట్టె 15 L.O.O చి.పి ఖర్చు 4 ఆ

ఆర్. వి. పండిట్ అండుకంజెని, 5, బండరుపేటి, మద్రాసు.

ధరతేను. దేశ హితము. పోటీలేదు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆంధ్రవైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదవైద్యులయందును మనదేశము ఆంధ్రమునకు సేకరింపబడిన వైద్యరహస్య భరితమైన

వైద్యవిద్య

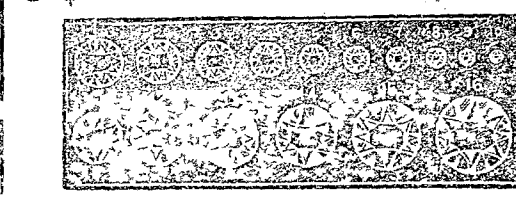
అను పుస్తకము కొరవారికి దరగాని పోటీలేనిది. తేక ఉచితముగా పంపబడును. ౨౦ బిల్లంపెట్టె వైద్యరహస్య కేతకతి 20 బిల్లంపెట్టె, మద్రాసు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మద్రాసు వర్తకులు, మద్రాసు కన్సు.

తంతి విలాసము:—“ఉమ్మడియార్”

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కేంపు లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకానులు అనాకానులున్ను బంగారపు నగలు న్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను, వట్టు రుమాళ్ళును కావలసినవాడు మా కాటలాగులను తప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సిసా 1-కి వెల 0-12-0.

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మెదడుకు చలువ చేయును. కండ్లమున నూన్చును వెండ్రుకులు పెరుగును వెండ్రుకులు రాలకుండును. మెదడు కలు నునుపు చేయును. మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును.

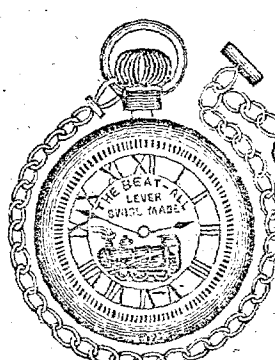
ఒకసారి కరికిలించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనంజీవో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

బీట్ ఆర్ వాట్

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మాన్యుగలది పేరుపొందిన లీవరుపరిశోచేయబడినది తలమీదుననే లీగముబాడ పున్నది బహుసుందరమైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. దానికారణముచేతనే యే బహుమానములేదు. బహు మానముల కన్నా గడియారముయొక్క పనిని గూచి సంతోషించి

సుందరమైన వాచిగొనునూ సుందరమైన వాచిపెట్టెనమెతము వెల రూ. 2-12-9 మాత్రమే.

బి. ఆర్. వెంటటరమణ అండు కంపెనీ, నెం. 7, కోవ్ వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాసు

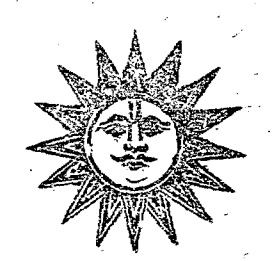

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,

21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి

ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరుగడియారం

యల్లవారున్న యెడరుమాన్తాయండిన ఇంగ్లీషులీవరు గడియార మిదియే.

యిప్పుడే సీమనుంచి తెప్పించబడినది. యీ గడియారముయొక్క డయల్ మీద ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు అని ఇంగ్లీషులో వాసి పురుషాక్షర వేసియుండును. ఈగుర్తును చూచి యే తీయండి. సామానలు చాలా కాలము పనిచేసేటట్లు చేయబడినది. ఇది పరియైన తెలుసుకొనున జేబుకు అణగియుండును. దీనిని తెట్టుకొని కరుగత్తినను క్రిందపడి నను గుట్టుపునవారి చేసినను నిలువ కుండా సరిగా పోవును.

దీనివెల గొలుసుతో చేరి 3-0-0 రంగును మెయిల్ లీవరు గడియారము గొలుసుతో చేరి 3-0-0 కోరికనారికి పటములతో కూడిన కేటలాగు ఉచితముగా పంపుదును

విక్రొరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకావ పేటపొట్టు, మద్రాసు.

